

de GERECHTSDEURWAARDER

Huurbeëindiging: formaliteiten en gronden

- wederzijds goedvinden (beëindigingsovereenkomst)
- opzegging (art. 7:296 BW)
  - na vijf jaar:
    - geen goed huurderschap
    - ongepast eigen gebruik
  - na tien jaar:
    - geen goed huurderschap
    - ongepast eigen gebruik
    - effect koopwoning in bezit/ aanbod nieuwe overeenkomst
    - verhuurder/zijner erfgenaam/ besloten vennootschap/ andere belanghebbende
- ontbinding overeenkomst (art. 6:265 BW)
  - buitenrechtelijk door huurder (art. 6:287 BW)
  - gerechtelijk door de rechter (art. 7:271 BW)
- NB1 art. 301: aansluitend recht van voorkeepsrecht
- NB2 art. 302: opzegging door huurder

'Een zo compleet mogelijk beeld'

DE TAAKVERDELING BIJ
DE ONTRUIMING

BALIJTIGER MET
EEN ROEPING

OUD RECHT IN EEN
SURINAAMS JASJE

NR 4 JAARGANG 1 JULI 2009

de GERECHTSDEURWAARDER

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

VERSCHIJNINGSFREQUENTIE

6 x per jaar

CONTACTINFORMATIE KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van
Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

HOOFDREDACTIE

mr. Karen Weisfelt
Nienke van Bockhooven

EINDREDACTIE

Creative Venue communicatieadvies en PR,
Amsterdam.

REDACTIE

Connie Maathuis
Bram Buik
prof. mr. Ton Jongbloed
Jeroen Nijenhuis
mr. Bart van Ratingen

REDACTIESECRETARIS

mr. Annelies van den Brink

FOTOGRAAF

Lex Draijer

UITGEVER

Sdu Uitgevers
drs. Gert Jan Schinkel
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
telefoon: 070 378 97 37

ISSN: 1876-7524

ABONNEMENTEN

KBvG-leden ontvangen de *Gerechtsdeurwaarder* gratis. Hun wordt verzocht adresmutaties alleen door te geven aan het Bureau van de KBvG, dat per nummer een actueel adresbestand levert aan de uitgever. Overige abonnees wordt verzocht adresmutaties door te geven aan de abonneementenadministratie door middel van het opsturen van de envelop met de gewijzigde gegevens aan Sdu Klantenservice, postbus 20014, 2500 EA Den Haag.

De prijs van een abonnement is € 79 per jaar excl. btw en incl. verzend- en administratiekosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
tel.: 070-3789880, fax: 070-3789783

Een abonnement kan op ieder gewenst tijdstip ingaan en geldt tot wederopzegging, tenzij anders overeengekomen. Partijen kunnen ieder schriftelijk opzeggen tegen het einde van de abonnementsperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

© KBvG, Den Haag, 2009

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KBvG.

De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopiëren, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

4 | EEN ZO COMPLEET MOGELIJK BEELD

Schuldhelpverleners en gerechtsdeurwaarders zijn in zekere zin tot elkaar veroordeeld. Alle reden dus om elkaar zo goed mogelijk te informeren, bij voorkeur al als er nog geen hoge kosten zijn gemaakt. Waarom dat niet altijd goed gaat en welke mogelijkheden voor verbetering er zijn, besprak KBvG-bestuurslid Michel van Leeuwen onlangs met NVVK-voorzitter Ger Jaarsma. "Het gaat om politieke keuzes en de politiek loopt momenteel behoorlijk achter de feiten aan."

EN VERDER

- 8 | Als het ondernemerschap de enige drijfveer wordt, verlies je iets
- 10 | Zorg voor de inboedel: publieke taak of opgedrongen zaak-waarneming?
- 13 | Column: Op straat
- 14 | Haagse zomercolumn
- 15 | KBvG Nieuws
- 22 | Stuitend verhaal
- 30 | Oud recht in een Surinaams jasje

8 | ALS HET ONDERNEMERSCHAP DE ENIGE DRIJFVEER WORDT, VERLIES JE IETS

Eind dit jaar neemt ze afscheid als deken van de Raad van Toezicht voor de Orde van Advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden. Lineke Bruins kijkt terug op drie drukke jaren waarin ze veel leerde over het functioneren van de advocatuur, maar ook regelmatig moest ingrijpen in geschillen die dreigden te ontsporen. Over een 'balietijger' die het geen schande vindt soms een 'schoolmeester' te zijn, maar die bovenal hart voor het vak heeft.

10 | ZORG VOOR DE INBOEDEL: PUBLIEKE TAAK OF OPGEDRONGEN ZAAKWAARNEMING?

Begin mei kaartte de KBvG de zaak nog maar eens aan via een persbericht: het feit dat steeds meer gemeenten zich niet langer verantwoordelijk achten voor het weghalen en opslaan van inboedelgoederen die tijdens een ontruiming op de openbare weg worden gezet. Ontrekken de gemeenten zich aan hun zorgplicht of stellen zij terecht dat ze niet willen opdraaien voor de uitkomst van een zuiver privaatrechtelijke overeenkomst? Raoul Smit Sibinga, beleidsadviseur Handhaving en Vergunningen van de gemeente Capelle aan den IJssel kruist de degen met Adrie van Schaik, toegevoegd kandidaat gerechtsdeurwaarder bij Flanderijn & van Eck in Rotterdam.

“Even van pet wisselen”, zegt Ger Jaarsma met een knipoog als hij aan tafel schuift. Als directeur van GKB Friesland heeft hij zojuist een vergadering bijgewoond over een pilot-project waarin ‘zijn’ kredietbank elektronisch gegevens gaat uitwisselen met een aantal gerechtsdeurwaarderskantoren in de regio. Een pilot die Jaarsma als NVVK-voorzitter overigens ook van harte toejuicht, zegt hij even later. “Sinds de gerechtsdeurwaarders

voor een intake, waarna er eerst pogingen worden gedaan de situatie te stabiliseren. In die periode, die soms meerdere weken tot maanden kan beslaan, is er niet noodzakelijkerwijs al contact met schuldeisers. Die komen dus met hun vorderingen bij ons. Pas als wij met een titel voor de deur staan blijkt dat de cliënt al in een schuldhulpverleningstraject zit en dat er binnen afzienbare tijd een voorstel te verwachten is. Als we vroegtijdig zouden weten dat iemand bij schuldhulpverlening bekend is, voorkomt

lemaal hetzelfde, maar in de praktijk kon geen overeenstemming worden bereikt over wie nu welke gegevens wanneer beschikbaar moest stellen. We hebben dus de stekker uit dat project getrokken en gaan nu heel concreet op kleine schaal met deze pilot aan de slag. Wij stellen onze databank beschikbaar voor een aantal gerechtsdeurwaarders zodat die, voordat ze bijvoorbeeld met een dagvaarding op pad gaan, al kunnen zien of de schuldenaar bij ons bekend is. Niet meer, niet minder. Is dat het geval,

Een zo compleet mogelijk beeld

Schuldhulpverleners en gerechtsdeurwaarders zijn in zekere zin tot elkaar veroordeeld. Alle reden dus om elkaar zo goed mogelijk te informeren, bij voorkeur al als er nog geen hoge kosten zijn gemaakt. Waarom dat niet altijd goed gaat en welke mogelijkheden voor verbetering er zijn, besprak KBvG-bestuurslid Michel van Leeuwen onlangs met NVVK-voorzitter Ger Jaarsma.

“Het gaat om politieke keuzes en de politiek loopt momenteel behoorlijk achter de feiten aan.”

landelijk opereren merken de schuldhulpverlenende instanties dat de band die er was met de lokale kantoren is verzwakt en deels is verdwenen. We praten niet vanzelfsprekend meer met de ons bekende deurwaarders over cliënten die we beiden van naam kennen, maar moeten werkafspraken maken met wel veertig, vijftig verschillende deurwaarders. Dan móet je wel op zoek gaan naar manieren om beter en sneller te communiceren.”

Die behoefte bestaat in niet mindere mate bij de gerechtsdeurwaarders zelf, zegt Michel van Leeuwen. “Wat we vaak zien is dat iemand zich bij schuldhulpverlening meldt

dat verspilling van tijd en geld en voorkomen we irritaties over en weer.”

SLECHTE ECONOMISCHE SITUATIE

De pilot die in Friesland vorm gaat krijgen is overigens een dappere poging om een even langlopend als stroperig proces vlot te trekken. Want al in 2006 tekenden NVVK, KBvG en NVI een intentieverklaring om te komen tot betere gegevensuitwisseling. De afgelopen drie jaar kwamen partijen regelmatig bij elkaar zonder dat dat tot concreet resultaat leidde. Jaarsma: “Het idee van een driepartijenovereenkomst bleek te hoog gegrepen. In theorie willen we al-

dan kan de deurwaarder zelf besluiten of hij de GKB belt voor meer informatie en de dagvaarding wel of niet uitbrengt. Ons gezamenlijke doel is eenvoudige communicatie en het voorkomen van nodeloze kosten.”

“Het is”, zegt Van Leeuwen, “de bedoeling om te kijken of er in de praktijk zonder al te veel problemen een betrouwbare data-uitwisseling tot stand gebracht kan worden tussen de diverse IT-systemen. Zijn de kinderziekten er eenmaal uit, dan kan het systeem eenvoudig worden uitgerold naar alle NVVK-leden en uiteindelijk alle gerechtsdeurwaarderskantoren.” Waarbij, merkt Jaarsma op, de NVVK geen verplichting

'DE NOODZAAK OM TE KOMEN TOT EEN VROEGTIJDIGE GEGEVENSUITWISSELING IS HET LAATSTE JAAR STERK TOEGENOMEN'

kan opleggen aan haar leden. "Maar ik ben ervan overtuigd dat de voordelen in termen van efficiëntie en gemak zo groot zijn dat iedereen graag zal willen aanhaken."

De noodzaak om te komen tot een vroegtijdige gegevensuitwisseling is overigens met name het laatste jaar sterk toegenomen, zeggen Jaarsma en Van Leeuwen. Want als gevolg van de slechte economische situatie is het aantal mensen dat zich meldt bij de schuldhulpverlening met zo'n tien tot twintig procent gestegen, wat in sommige gemeenten tot lange wachtlijsten voor een intake leidt. Jaarsma: "Een aantal van onze leden, ikzelf inclusief, hebben een serieus capaciteitsprobleem. Er is meestal voldoende geld beschikbaar, maar we hebben de mensen domweg niet. Ervaren schuldhulpverleners liggen niet voor het oprapen, die zullen we moeten opleiden en dat kost tijd."

MOSTERD NA DE MAALTIJD

Ook Van Leeuwen vindt de lange wachttijden problematisch. "Deels omdat ze per gemeente erg verschillen, deels omdat er

vaak grote onduidelijkheid bestaat over wanneer er wat te gebeuren staat. Dat is moeilijk te verkopen aan de schuldeisers, die per slot van rekening ook een belang hebben."

Intussen liggen er, zegt Van Leeuwen, wel al de eerste contouren van een nieuwe wet op de minnelijke schuldhulpverlening. Die schrijft gemeenten niet alleen dwingend voor schuldhulpverlening aan te bieden, maar ook dat de wachtlijst maximaal vier weken mag bedragen. Goed nieuws dus? Jaarsma: "Het gaat hier om politieke keuzes en de politiek loopt momenteel behoorlijk achter de feiten aan. Zoals ik al zei: het gaat niet om het geld, het gaat erom dat er voldoende mensen vrijgemaakt moeten worden om het werk te doen. In dat licht zijn die vier weken van mevrouw Klijsma wel erg ambitieus. De hele wet komt overigens een beetje als mosterd na de maaltijd, omdat ermee geregeld wordt wat in feite allang geregeld is. Een jaar of vijf geleden was dit actueel, omdat de schuldhulpverlening toen in sommige gemeenten niet of slecht was

ingevuld. Inmiddels doet elke gemeente in Nederland aan armoedebestrijding en schuldhulpverlening, ongeacht de inkomensgrens."

Van Leeuwen heeft eveneens bedenkingen bij de voorstellen van de staatssecretaris, omdat daarin sprake is van een zogenaamd 'moratorium', ofwel een wettelijk vastgelegde 'afkoelingsperiode' waarin schuldeisers geen actie mogen ondernemen. "Het idee dat je even de tijd neemt om een goede intake te doen en een cliënt te stabiliseren zodat de schuldenlast tenminste niet nog verder oploopt, daar kan ik prima mee leven", zegt de KBvG-bestuurder. "Maar het moet er niet op uitdraaien dat een schuldhulpverlener een rechterlijke beslissing dat er betaald moet worden naast zich neer kan leggen met een beroep op het moratorium. Kortom, een dergelijke afkoelingsperiode moet duidelijk afgebakend zijn met duidelijke afspraken over wachttijden, doorloop én communicatie met schuldeisers. Als KBvG hebben wij hierover al een voorstel aan de staatssecretaris gepresenteerd."

**'EEN AFKOELINGSPERIODE
MOET DUIDELIJK
AFGEBAKEND ZIJN MET
DUIDELIJKE
AFSPRAKEN OVER
WACHTTIJDEN, DOORLOOP
ÉN COMMUNICATIE MET
SCHULDEISERS'**

MAATSCHAPPELIJKE VOORDELEN

Het feit dat de staatssecretaris inmiddels heeft voorgesteld om de invulling van het moratorium nader te bepalen aan de hand van een convenant tussen de VNG en een aantal grote schuldeisers bewijst volgens Jaarsma eens te meer dat er in Den Haag niet altijd even goed rekening wordt gehouden met de praktijk. "Veel van die convenanten bestaan al: als NVVK hebben wij afspraken met partijen als energiemaatschappijen, woningcorporaties, banken en de belastingdienst. Ik hoop niet dat er nu allerlei trajecten door elkaar heen gaan lopen, want dat zal de transparantie niet ten goede komen."

Hoewel dus niet zonder zorgen zijn beide bestuurders niettemin positief over de toekomst. Van Leeuwen: "Digitale gegevensuitwisseling zal vroeg of laat van de grond komen, want de maatschappelijke voordelen zijn te groot om te laten liggen. Zoals het voor de deurwaarders waardevol is om te weten of mensen in de schuldhulpverlening zitten en zo ja, in welke fase, zo is het voor

de schuldhulpverlenende instanties waardevol te weten of er nog meer vorderingen bestaan dan die de cliënt heeft opgegeven. Uiteindelijk is iedereen, ook de schuldeiser en de cliënt zelf, gebaat bij een zo compleet mogelijk beeld van de situatie in een zo vroeg mogelijk stadium."

Jaarsma: "Dat is absoluut waar. Dit is een eerste stap, maar zeker niet de laatste. Als we eenmaal een stevige basis hebben, moet het mogelijk zijn om ook de incassobureaus aan te sluiten, want daar speelt uiteraard dezelfde problematiek. Maar de komende tijd moeten we ons eerst maar eens richten op Friesland en zien wat we tegenkomen. Want dit soort projecten zijn als een verbouwing thuis: het is altijd weer net even ingewikkelder dan je van tevoren dacht."

Eind dit jaar neemt ze afscheid als deken van de Raad van Toezicht voor de Orde van Advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden. Lineke Bruins kijkt terug op drie drukke jaren waarin ze veel leerde over het functioneren van de advocatuur, maar ook regelmatig moest ingrijpen in geschillen die dreigden te ontsporen. Over een 'balielijger' die het geen schande vindt soms een 'schoolmeester' te zijn, maar die bovenal hart voor het vak heeft.

'Als het ondernemerschap de enige drijfveer wordt, verlies je iets'

Stoppen? Lineke Bruins piekert er niet over. Als ze eind 2009 haar functie van deken van de Haagse Orde neerlegt, gaat ze weer gewoon aan het werk als advocaat in het personen- en familierecht. "Deken zijn is bijna een full-time functie die veel energie en minstens 80% van je tijd vraagt. Los van een enkel advies heb ik de afgelopen jaren geen serieuze dossiers meer kunnen begeleiden, want familierecht is erg arbeidsintensief. Ik zie ernaar uit om weer in de praktijk aan de slag te gaan."

Niet dat die praktijk de afgelopen jaren erg ver van haar bed – of beter: bureau – was. Want als deken van de Raad van Toezicht van één van de vier grote arrondissementen in het land was Bruins nauw betrokken bij het reilen en zeilen van de bijna 1700 advocaten die in de regio actief zijn. "Je bent toe-

vocatenpraktijk administratief, financieel en in kwalitatief opzicht op een behoorlijke manier wordt gevoerd", zegt ze daarover. "Als je daarover je staf breekt, wordt je dat natuurlijk niet altijd in dank afgenomen, maar daar moet je tegen kunnen."

De Raad van Toezicht komt doorgaans in actie op basis van een klacht van een belanghebbende – meestal een rechtszoekende –, maar soms ook een rechter of officier van justitie. Na een zorgvuldige procedure waarin hoor en wederhoor een belangrijk basisprincipe is, velt Bruins als deken een voorlopig oordeel, vergelijkbaar met een uitspraak in kort geding. Vaak volstaat dat, maar soms kiest de klager voor een echte rechtsgang bij de tuchtrechter. Daarnaast kan Bruins ook zelf besluiten advocaten tot de orde te roepen – het zogeheten 'dekenbezwaar'. Daarmee haalde ze overigens onlangs nog de

MAATSCHAPPELIJKE BIJDRAGE

Op de vraag of deken zijn een 'roeping' is, moet ze glimlachen. "Het is een functie waarvoor je gevraagd wordt. Maar toegegeven, dat gebeurt natuurlijk alleen maar als je ook zichtbaar bent binnen de plaatselijke orde. Ik ben altijd wel een 'balielijger' geweest, actief in allerlei gremia. Natuurlijk is het een eer als je dit mag doen, want kennelijk geniet je vertrouwen. Voor mij persoonlijk telde vooral dat ik de kans kreeg een tijd mede het beleid te bepalen van een organisatie waar ik zelf lid van ben en die me zeer ter harte gaat. En ja, misschien schuilt er ook wel een beetje een schoolmeester in me, wie zal het zeggen. Ik hecht in ieder geval aan het zelfreinigend vermogen van een beroepsorganisatie."

In de afgelopen drie jaar heeft Bruins naar eigen zeggen 'een veel beter inzicht gekregen in de positie van de advocatuur in de samenleving'. Ze zegt: "Dat het een heel leuk vak is wist ik al, maar ik ben nu veel meer begaan met de vraag: waar sta je als advocaat eigenlijk voor, wat is je maatschappelijke bijdrage? Ik kreeg onlangs via de KBvG het rapport 'Noblesse Oblige' in handen. Welnu, dat geldt voor onze beroepsgroep net zo. Ik vind dat je in de eerste plaats advocaat bent en dan pas ondernemer. Anders gesteld: als advocaat dient je eerste zorg te zijn dat de rechtsgang eerlijk verloopt voor de juridisch zwakste partij, de partij

'IK HECHT AAN HET ZELFREINIGEND VERMOGEN VAN EEN BEROEPSORGANISATIE'

zichthouder en dat raakt alle facetten van het vak. Je beoordeelt niet alleen of wetten en regels goed worden toegepast, maar of iemand zich professioneel gedraagt zoals hij zich behoort te gedragen en of een ad-

landelijke media, door een advocaat die zich gewapend op zijn visitekaartje liet portretteren, terug te fluiten. "Dat geeft mijns inziens een verkeerd beeld van de beroepsgroep en dat zie ik niet graag."

CURRICULUM VITAE

PERSOONSgegevens

Naam: Naam: Lineke Bruins

OPLEIDINGEN

1966 - 1971

Universiteit Amsterdam en Leiden (Rechtsgeleerdheid)

WERKERVARING

1979 - 1988

Advocaat bij Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn advocaten en notarissen te Den Haag

1988 - heden

Eigen kantoor Krans & Van Hilten advocaten te Den Haag

2002 - heden

Lid van de Raad van Toezicht voor de Orde van Advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden en lid van het College van Afgevaardigden

2006 - heden

Deken van de Orde van Advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden

die onvoldoende zelf voor haar belang kan opkomen en die daar jouw deskundigheid bij nodig heeft. Dát is de verantwoordelijkheid die je op je hebt genomen en waaraan je uitvoering dient te geven. Ook als dat inhoudt dat je dan minder verdient dan wellicht mogelijk. Natuurlijk dient een gezonde bedrijfsvoering te worden geborgd, maar als het ondernemerschap de enige drijfveer wordt, dan verlies je wat en doet dat afbreuk aan het zijn van advocaat.”

Bruins is ervan overtuigd dat haar functioneren als deken haar functioneren als ad-

vocaat in de toekomst blijvend zal kleuren. “Niet alleen omdat ik veel meer weet over het vak, maar ook omdat ik de afgelopen jaren nogal eens heb moeten bemiddelen tussen vakbroeders die eerder elkaar leken te bestrijden dan dat ze oog voor het belang van de cliënt leken te hebben. Ik ben me er veel bewuster van geworden dat dat niet de weg is die je moet bewandelen Ik zal collega's daar dus eerder op aanspreken en ook mijn eigen handelen in dat licht bezien.”

Zorg voor de inboedel: opgedrongen

Begin mei kaartte de KBvG de zaak nog maar eens aan via een landelijk verspreid persbericht: het feit dat steeds meer gemeenten zich niet langer verantwoordelijk achten voor het weghalen en opslaan van inboedelgoederen die tijdens een ontruiming op de openbare weg worden gezet. Ontrekken de gemeenten zich aan hun zorgplicht of stellen zij terecht dat ze niet willen opdraaien voor de uitkomst van een zuiver privaatrechtelijke overeenkomst? Raoul Smit Sibinga, beleidsadviseur Handhaving en Vergunningen van de gemeente Capelle aan den IJssel kruist de degens met Adrie van Schaik, toegevoegd kandidaat gerechtsdeurwaarder bij Flanderijn & van Eck in Rotterdam.

Nee, zegt Raoul Smit Sibinga, het begon niet met een tweetal uitspraken van de Raad van State in 2001: al veel eerder hadden lagere rechters uitspraken gedaan van vergelijkbare aard. "Er is al langere tijd onduidelijkheid over de rol van de gemeente bij een ontruiming. Maar de uitspraken van de Raad van State laten eigenlijk geen andere interpretatie toe dan dat een ontruiming iets is dat speelt in de privaatrechtelijke relatie tussen huurder en verhuurder. En dat is in onze ogen een relatie waar de gemeente geheel buiten staat."

Smit Sibinga verwoordt daarmee de visie van steeds meer gemeenten – zelf spreekt hij van een 'onomkeerbare trend'. In die visie is de openbare ruimte niet de

plek om huisraad op te slaan, zelfs niet tijdelijk, en is de verhuurder de aangewezen partij om ervoor zorg te dragen dat de inboedel na een ontruiming wordt verwijderd en opgeslagen dan wel vernietigd. Blijft de verhuurder in gebreke dan is de gemeente gerechtigd preventieve bestuursdwang uit te oefenen en de verhuurder via een dwangsom te dwingen de inboedel onder zich te nemen.

Volgens Adrie van Schaik is de jurisprudentie van de Raad van State weliswaar consistent, maar valt er juridisch nogal wat op af te dingen. "De uitkomst van deze redenering is dat de verhuurder de facto een juridische zaakwaarneming krijgt opgedrongen waar hij helemaal niet om heeft gevraagd. Ik vind dat in strijd met het beginsel van contractsvrijheid dat we

publieke taak of zaakwaarneming?

in Nederland kennen. De koppeling met het huurcontract die de Raad maakt, is evenmin terecht, want die overeenkomst is al ontbonden op het moment van ontruiming. Daarbij komt dat verhuurder geen eigenaar is van de inboedel: dat blijft de huurder. In mijn ogen zou die bestuursdwang zich dan ook primair op de huurder moeten richten.”

VERKEERD BEELD

Volgens Van Schaik is er inmiddels een onoverzichtelijke situatie ontstaan waarin veel verhuurders – lees woningcorporaties – “dan maar iets regelen om te voorkomen dat het helemaal een chaos wordt.” Een weinig elegante oplossing, ook al gezien de gespannen verhouding die er bestaat tussen een verhuurder en een uit huis gezette huurder. Van Schaik: “Ik vind het moreel nogal bedenkelijk dat degene die een ontruiming laat uitvoeren ook degene is die de verantwoordelijkheid voor de inboedel krijgt. Als ik uit mijn huis gezet zou worden dan zou degene die dat zou doen wel de laatste zijn aan wie ik mijn inboedel zou toevertrouwen. Dat schept een heel verkeerd beeld: als u niet betaalt, neem ik uw spullen mee.”

Volgens de deurwaarder beschikken gemeenten bij uitstek over het wettelijke instrumentarium om inboedels te kunnen opslaan dan wel te vernietigen of zelfs te verkopen.

Van Schaik: “De verhuurder heeft dat allemaal niet. Die weet niet eens gedurende welke termijn hij de spullen moet opslaan en op welke grond hij tot vernietiging mag overgaan.” De verantwoordelijkheid voor de afvoer van de goederen van de openbare weg ziet Van Schaik als een publieke taak die ligt bij de gemeente.

Smit Sibinga: “Daar ben ik het niet mee

eens. Een woningbouwcorporatie heeft doorgaans genoeg vastgoed in bezit om goederen tijdelijk op te slaan. Vrijwel altijd is er een eigen technische dienst die dat kan afhandelen en ze hebben een voldoende stevige financiële basis om daarvoor niet in de problemen te komen.

Daarbij is de gemeente helemaal niet zo goed geoutilleerd als u wel beweert. In Capelle was vrijdag de vaste ontruimingsdag en het bleek dat wij op die dag niet dezelfde mate van toezicht in de openbare ruimte konden bieden als op andere dagen van de week. Dat leidde tot klachten. Ook in de gemeente zijn twee ambtenaren vrijwel een volle dag kwijt met het opmaken van het procesverbaal, het fotograferen van de inboedel en het regelwerk, en dan zwijg ik nog over de inzet van de afvalverwijdering. Zeker als je bedenkt dat al deze capaciteit paraat moet staan ook als de ontruiming op het laatste moment toch niet doorgaat, dan lijkt me dat het op z'n minst begrijpelijk is dat gemeenten hier niet op zitten te wachten. Volgens mij zit het probleem niet zozeer in onduidelijkheid bij gemeenten, maar in het feit dat u uiteenlopende opdrachtgevers hebt die hiermee niet eenduidig omgaan. De grootste corporatie in Capelle regelt het nu zelf, dus het kan kennelijk wel.”

Van Schaik: “Het gaat er niet zozeer om of het kan, maar of het principieel juist is wat er gebeurt. Let wel: in een ontruimingsvonnis is het de huurder die veroordeeld wordt om te ontruimen! Het is niet de verhuurder die wordt gelast om de inboedel op straat te zetten. Doet de huurder niets, dan kan verhuurder zich tot de deurwaarder wenden en die doet vervolgens wat de huurder nalaat. Maar de verhuurder staat

daar in feite buiten. Hij heeft geen contractuele relatie meer tot de huurder en al helemaal geen relatie tot de inboedel. De Hoge Raad heeft dan ook terecht bepaald dat de verhuurder niet als zaakwaarnemer kan worden aangemerkt...”

Smit Sibinga: “Nou, dat lijkt mij moeilijk te rijmen met de uitspraak van de Raad

‘HET GAAT ER NIET ZOZEER OM OF HET KAN, MAAR OF HET PRINCIPIEEL JUIST IS WAT ER GEBEURT’

van State. Maar los daarvan begrijp ik niet waarom u als deurwaarder de opdracht niet gewoon teruggeeft als er onduidelijkheid is over hoe er met de inboedel zal worden omgegaan.”

Van Schaik: “Er is nooit onduidelijkheid over de opdracht, want die luidt simpelweg: ontruimen. Als deurwaarder krijg ik niet de opdracht tevens de inboedel op te slaan. De relatie verhuurder/deurwaarder richt zich sec op het ontruimen, niet op het traject daarna. Ofwel: de ontruiming eindigt privaatrechtelijk op het moment dat de inboedel op de openbare weg is gezet; publiekrechtelijk begint het dan pas. We moeten dus constateren dat de jurisprudentie op bestuursrechtelijk vlak zich een andere kant op ontwikkelt dan die op privaatrechtelijk vlak. Mijns inziens ligt dat aan het feit dat Raad van State aan de verhuurder een grotere positie toekent dan hij eigenlijk in het hele verhaal heeft.”

ZORGPLICHT

Smit Sibinga: “Stel: iemand komt te overlijden en u maakt proces-verbaal op van goederen die in de woning staan en vervolgens slaat u die op, zodat erfgenamen zich kunnen melden. Dan hoort het kennelijk wel bij uw opdracht...”

Van Schaik: “Die situatie is niet vergelijkbaar, omdat je dan op een heel andere titel binnenkomt. Het constateren van een woning is geen ambtelijke taak, dat gebeurt in bijzijn van de verhuurder en die verleent de toegang tot de woning. In geval van ontruiming spreken we over ambtelijke bevoegdheid en gaat een ge-

rechtsdeurwaarder op gerechtelijke titel naar binnen. Hij voert door middel van die ontruiming een ambtelijke taak uit. Maar laat ik u vragen: in geval van een ontruiming dien ik als deurwaarder B&W daarvan in kennis te stellen. Waarom zou dat zijn als de gemeente er kennelijk niets mee te maken heeft? Vloeit eigenlijk niet alleen daaruit al een zorgplicht voort?”

Smit Sibinga: “Als er al een zorgplicht is, dan vloeit die mijns inziens niet voort uit dat betreffende artikel. Ik ben bekend met het standpunt van de deurwaarders in deze, maar het gaat hier om een aanname. De enige echte reden lijkt mij te zijn ervoor te zorgen dat de betrokken hulpofficier bij de ontruiming aanwezig is omdat die de woning mag binnentreden als de huurder op dat moment niet aanwezig is. Ook daarover bestaat overigens jurisprudentie.”

Van Schaik: “Daarmee ben ik niet bekend, maar ik weet wel dat de Hoge Raad aansluiting zoekt bij artikel 14 van de Gerechtshandhavingwet. Tegen die achtergrond zou ik zeggen dat die aanzegging aan B&W er niet is om mee te delen dat je als deurwaarder voornemens bent een strafbaar feit te plegen. Mij lijkt dat het erom gaat dat de gemeente in de gelegenheid wordt gesteld haar maatregelen te nemen. Daarnaast is het zo dat veel gemeenten zich actief bemoeien met de fase voorafgaand aan de ontruiming om mensen met een huurachterstand uit een situatie te houden waarin ze moeten worden ontruimd. Kennelijk ziet de gemeente hier wel een publieke taak voor zichzelf weggelegd. Het is toch vreemd dat de gemeente deze taak niet op zich neemt wanneer de inboedel van diezelfde mensen op straat staat.”

Smit Sibinga: “Ik respecteer uw standpunt, maar het blijft mijns inziens een interpretatie. Uit jurisprudentie blijkt dat het wel degelijk om een inbreuk in het huisrecht gaat en dat er bepaalde functionarissen zijn ‘wier rang en ervaring een waarborg bieden voor een juiste manier van optreden’. De jurisprudentie van de lagere rechter zegt met zoveel woorden dat uit artikel 14 geen verplichting kan worden gelezen voor de gemeente om de inboedel op de openbare weg af te voeren. Ik vind het ook principieel niet juist om de kosten van het opruimen van de inboedel bij de gemeenschap neer te leggen, ter-

wijl deze voortvloeien uit een privaatrechtelijke overeenkomst. Je moet de relaties zuiver houden.”

GEPASSEERD STATION

Van Schaik: “Ik signaleer dat het hier om een snijvlak gaat tussen publiek en privaatrecht en dat het er kennelijk van afhangt of je het probleem door een privaatrechtelijke bril dan wel een bestuursrechtelijke bril bekijkt. Maar welke mogelijkheden ziet u om de huidige onduidelijkheid weg te nemen? Er is ten slotte niets zo erg als een ontruiming waarbij over het hoofd van de huurder een strijd wordt uitgevochten over wie de inboedel moet verwijderen.”

Smit Sibinga: “Dat ben ik helemaal met u eens. Wij ondersteunen dan ook de lijn die onder meer door de koepel van corporaties Aedes wordt gevolgd: grijp zo vroeg mogelijk in bij betalingsproblemen en probeer huisuitzetting helemaal te voorkomen. Bij Aedes zijn ruim 280 corporaties aangesloten: als de KBvG zich tot de koepel wendt en daarmee afspraken maakt, is een groot deel van de problematiek van tafel. Daarnaast is het sinds kort ook mogelijk een bepaling in de huurovereenkomst op te nemen over wat er met de achtergelaten inboedel gebeurt na een ontruiming, als ik goed ben ingelicht. Het zou dus mogelijk ook via het huurrecht kunnen worden geregeld, dan geldt het voor alle verhuurders en niet alleen voor de corporaties. Maar een appel aan de gemeenten zoals de KBvG doet, dat lijkt mij een gepasseerd station.”

Van Schaik: “Dat moge zo zijn: ik vind het principieel onjuist dat de verhuurder voor deze taak moet opdraaien. Het is noch juridisch, noch moreel, noch praktisch een wenselijke zaak. We doen in KBvG-verband nadere studie naar de bedoeling van de wetgever in deze. Ik hoop van harte dat dit meer duidelijkheid zal scheppen in dit lastige dossier.”

OP STRAAT ...

Als gerechtsdeurwaarder sta je soms vooraan op het moment dat er ingrijpende maatregelen worden getroffen. Een gedwongen woningontruiming is zo'n ingrijpende maatregel.

Hoewel woningontruiming in de kern tot doel heeft de woning weer ter beschikking te stellen aan de rechthebbende, heeft een woningontruiming onontkoombaar tot gevolg dat de inboedel uit die woning op straat komt te staan.

Van oudsher staat in de wet dat de gerechtsdeurwaarder het college van B&W van de gemeente over de ontruiming van tevoren inlicht. Echter, waar vroeger gemeenten hun verantwoording namen en de zaken afvoerden, geeft men tegenwoordig vaak niet thuis. Men beroept zich op een uitspraak van de Raad van State waarin de verhuurder (ook) als overtreder van de APV werd aangemerkt en aansprakelijk werd gehouden voor de kosten van de gemeente. In het verlengde van deze uitspraak menen sommige gemeenten dat er voor hen geen enkele taak meer ligt bij een woningontruiming.

Dit leidt in de praktijk tot dreigementen met bestuursdwang, dwangsommen en al wat dies meer zij - dreigementen aan het adres van zowel verhuurders als gerechtsdeurwaarders. Het gebeurt dat gemeenten de hulpofficier van Justitie opdracht geven medewerking te weigeren als de verhuurder de inboedel niet afvoert en er zijn voorbeelden van boetes die aan gerechtsdeurwaarders worden opgelegd.

Een collega meldde onlangs een dieptepunt: een 72-jarige bewoner bleek bij de ontruiming behoorlijk ondervoed en verward. De ontruimende gerechtsdeurwaarder nam contact op met de sociale dienst van de gemeente, maar kreeg te horen dat de gemeente niets kon betekenen voor de bewoner. Laatstgenoemde is uiteindelijk op verzoek van de gerechtsdeurwaarder met de ambulance afgevoerd. Tegelijkertijd meldde zich een ambtenaar van de gemeentelijke milieupolitie, die de gerechtsdeurwaarder verbaliseerde wegens het "aanbieden van andere categorieën afvalstoffen dan huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst".

Los van het feit dat de Hoge Raad al in 1928 heeft uitgemaakt dat de gerechtsdeurwaarder ingevolge artikel 42 Sr niet strafbaar is, geeft de houding van deze gemeente er blijk van meer oog te hebben voor haar afvalbeleid dan voor haar burgers die met psychische en financiële problemen kampen.

Staatssecretaris Klijnsma beoogt op dit moment een regierol toe te kennen aan gemeenten bij minnelijke schuldhelpverlening. Het verdient aanbeveling dat zij ook bewerkstelligt dat de gemeente haar rol niet als uitgespeeld beschouwd als een woningontruiming niet te voorkomen blijkt.

In ieder geval zal er duidelijkheid moeten komen over ieders rol bij een woningontruiming. Een zo ingrijpende maatregel verlangt dat de rolverdeling duidelijk is en een ieder professioneel, snel en adequaat handelt. Daarin past het niet dat er over het hoofd van de ontruimde bewoner wordt geruzied over wie tot taak heeft de zaken af te voeren. Dat past niet in een zichzelf beschaafd noemen-de maatschappij.

*Mr. John Wisseborn,
voorzitter van het bestuur van de KBvG*

HAAGSE ZOMERCOLUMN: OVER VAKANTIE, ACHTERSTALLIG ONDERHOUD EN KLACHTEN

Op het moment dat ik me aan mijn column zet voor dit vierde nummer van *de Gerechtsdeurwaarder*, is het een zonnige maandagochtend in juli. De vakanties zijn – in ieder geval voor een deel van Nederland – aangebroken. De juristen van het Bureau van de KBvG zijn druk bezig ‘achterstallig onderhoud’ te verrichten en (onder meer) de inbox van de KBvG zo leeg mogelijk te houden.

De KBvG is een vraagbaak voor leden en derden. Wij worden benaderd met de meest uiteenlopende vragen van publiek, ministeries, sociaal raadslieden, juridisch loketten, advocaten en natuurlijk de leden zelf. De meest voorkomende vraag van derden is of de deurwaarder in een bepaalde situatie wel juist gehandeld heeft en zo niet, of wij er dan voor willen zorgen dat de deurwaarder zijn acties terugdraait.

Vragen beantwoorden wij zo algemeen mogelijk: wij kennen het dossier immers niet. Soms is er aanleiding om navraag te doen bij de gerechtsdeurwaarder in kwestie. Ons verzoek om informatie wordt doorgaans op korte termijn gehonoreerd en wij kunnen de vragensteller vervolgens berichten.

Het aantal klachten dat wordt ingediend bij de tuchtrechter, de Kamer voor gerechtsdeurwaarders, is opmerkelijk laag. Afgezet tegen de vele miljoenen ambtelijke en niet-ambtelijke handelingen per jaar die onder de werking van het tuchtrecht vallen, is het klachtenpercentage 0,012%. Niet alleen de informatieverstrekking door het Bureau van de KBvG draagt daaraan bij, maar ook de klachtenregelingen waarover de gerechtsdeurwaarderskantoren – al dan niet in het kader van hun ISO-certificaat – beschikken.

Het klachtenpercentage is ook daarom opmerkelijk laag, omdat de klachtgevoeligheid van het werk van een gerechtsdeurwaarder vele malen groter is dan van bijvoorbeeld het werk van notarissen. De aard van het werk van de gerechtsdeurwaarder, het incasseren van vorderingen en het executeren van vonnissen, is essentieel anders dan dat van de overige juridische beroepsgroepen. Het is immers de kerntaak van een gerechtsdeurwaarder om mensen ertoe te bewegen dingen te ondernemen die ze al dan niet vrijwillig hebben nagelaten. Waar justitiabelen zich bij de andere beroepsgroepen zelf tot de beroepsbeoefenaar wenden, komen zij veel vaker ‘gedwongen’ in contact met de gerechtsdeurwaarder.

Door de staatsdwang die de gerechtsdeurwaarder uitoefent, gekoppeld aan de complexiteit van de regelgeving, is de neiging van justitiabelen om te klagen over het optreden van de gerechtsdeurwaarder onevenredig groot.

Het ministerie van Justitie werkt na de zomer verder aan de voorstellen naar aanleiding van het Kabinetsstandpunt tuchtrecht (Kabinetsstandpunt, TK 29 279, nr. 61). Een onderdeel dat wordt uitgewerkt is de vraag of en zo ja, in hoeverre de beroepsgroepen zelf de eerste aanleg van het tuchtrecht moeten financieren. Gezien de wettelijke taak van de gerechtsdeurwaarder en de klachtgevoeligheid van het werk van de gerechtsdeurwaarder ligt het niet in de rede dat de KBvG de eerste aanleg financiert.

Ik wens u ook namens mijn collega's een goede zomer.

*Mr. Karen Weisfelt,
Directeur van de KBvG*

AGENDA

Vergaderdata bestuur:

13 juli
28 augustus
5 oktober
2 november
7 december

Vergaderdata ledenraad:

17 september
5 november
17 december

Data

Algemene Ledenvergadering

20 november themabijeenkomst
voorafgaand aan de ALV op 21
november

PERMANENTE EDUCATIE

Onderstaand vindt u het overzicht van alle cursussen waarvoor tot en met 23 juni 2009 opleidingspunten zijn aangevraagd bij en toegekend door het Bureau van de KBvG. Dit overzicht vindt u ook terug op de website van de KBvG.

Opleidingsinstituut	Cursus/Omschrijving	Datum	Punten
Teekens Stichting - Baarn	Personen vennootschappen	19-mei-09	4
Crestcom Training - Nederland	De Bullet Proof Manager (1 x p. mnd. 12x)	26-aug-09	10
Kluwer Opleidingen - Deventer	Actualiteiten Huwelijksvermogensrecht – summercourse	28-aug-09	4
Hafkamp Opleidingen B.V. - Venlo	Ethiek & Tuchtrect	03-sep-09	4
Hogeschool Utrecht	Mediation voor gerechtsdeurwaarders (3 daagse)	05-sep-09	10
UIHJ - Marseille	20th International Congress of Judicial Officers (3 workshops)	09-sep-09	8
Kluwer Opleidingen - Deventer	Beslag- en Executierecht N7416	23-sep-09	4
Kluwer Opleidingen - Deventer	Algemene Voorwaarden N7359	29-sep-09	4
Alg. Ver. v. Belastingdeurwaarders - Sassenheim	Ieder het zijne!	30-sep-09	6
Hafkamp Opleidingen B.V. - Venlo	De WSNP: Toepassing in de praktijk	01-okt-09	4
Hafkamp Opleidingen B.V. - Venlo	Actualiteiten Burgerlijk Wetboek	03-okt-09	4
Kluwer Opleidingen - Deventer	Ethiek en Tuchtrect N7648	06-okt-09	5
Global Edutainment B.V.	Smartreading (3 daagse training)	08-okt-09	9
PVU Gerechtsdeurwaarders - Etten-Leur	Actualiteiten Aansprakelijkheidsrecht	08-okt-09	4
Sdu Juridische Opleidingen	Pachtrect – Titel 7.5 BW	14-okt-09	4
Hafkamp Opleidingen B.V. - Venlo	Beslag op en Uitwinning van Roerende Zaken en Executie tot afgifte	15-okt-09	6
De Juridische Academie - Zeist	Incassoprocedures	16-okt-09	4
Souman Hermanus Gdws - Curaçao, N.A.	Beslag- en executierecht en het Tuchtrect (4 daagse avondcursus)	19-okt-09	15
PVU Gerechtsdeurwaarders - Etten-Leur	Actualiteiten onroerend goed	12-nov-09	4
Hafkamp Opleidingen B.V. - Venlo	Ethiek & Tuchtrect	19-nov-09	4
W. Hoogendam Opleidingen	Bestuursrecht 4e Tranche II	04-dec-09	6
PVU Gerechtsdeurwaarders - Etten-Leur	Bewijs in civiele zaken (deel I en II)	17-dec-09	6
PVU Gerechtsdeurwaarders - Etten-Leur	Actualiteiten Koop	28-jan-10	4

INBOEDEL OP DE OPENBARE WEG

door mr. J.D. van Vlastuin

Op 23 april 2009 moest H.J. Dubbink, toegevoegd kandidaat gerechtsdeurwaarder te Almelo, zich verantwoorden tegenover de economische politierechter wegens overtreding van artikel 10.2 van de Wet Milieubeheer. Hem werd ten laste gelegd dat hij alleen of in vereniging met anderen op 6 juni 2007 al dan niet opzettelijk zich van afvalstoffen (te weten een televisie en/of stoelen en/of één of meer tafels en/of één of meer kasten, althans huisraad) heeft ontdaan door deze buiten een inrichting te storten. Handhaving van milieuwetgeving heeft bij het Openbaar Ministerie hoge prioriteit. Het aan de deurwaarder ten laste gelegde feit kent zowel een variant zonder opzet als een variant waarbij de verdachte opzettelijk de betreffende bepalingen heeft overtreden. Indien sprake is van opzet, is geen sprake van een overtreding maar van een misdrijf. Omdat de deurwaarder tijdens de ontruiming heeft aangegeven dat hij wist dat hij door het plaatsen van de inboedel tijdens de gedwongen ontruiming in strijd handelde met de wettelijke bepalingen, stond vast dat hij deze handelingen opzettelijk had gedaan.

Tijdens de zitting voerde de deurwaarder aan dat hij daarmee handelde ter uitvoering van een wettelijk voorschrift. Hij heeft immers ingevolge van artikel 11 van de Gerechtsdeurwaarderswet een verplichting om desgevraagd mee te werken aan de ten uitvoerlegging van een civielrechtelijke veroordeling. Een deurwaarder mag dat vrijwel nooit weigeren. Het uitvoeren van een gedwongen ontruiming brengt met zich mee dat alle zich in en op de betreffende onroerende zaak bevindende zaken daaruit en daarvan gebracht moeten worden. Omdat noch de deurwaarder, noch de opdrachtgever eigenaar is van de inboedel die van

de onroerende zaak verwijderd moet worden, heeft de deurwaarder niet het recht om deze zaken vervolgens aan te bieden aan de gemeentelijke vuilstort. Evenmin mag hij ze weggeven of verkopen of zichzelf toe-eigenen. Daardoor resteert voor een ontruimende deurwaarder alleen de mogelijkheid om de betreffende inboedel dan maar op de openbare weg te plaatsen. Veelal is dit in strijd met de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarover heeft de Hoge Raad op 30 januari 1928 (NJ 1928, blz. 215) in een tegen een deurwaarder ingestelde strafzaak uitgemaakt dat de deurwaarder die aldus handelt ter uitvoering van een wettelijk voorschrift, zich kan beroepen op een zogenaamde rechtvaardigingsgrond. In die zaak leidde dat tot ontslag van alle rechtsvervolgning.

In deze zaak heeft het Openbaar Ministerie geen beroep gedaan op de APV maar op de Wet Milieubeheer. De Officier van Justitie benadrukte in de onderhavige zaak dat op grond van jurisprudentie over de Wet Milieubeheer alle zaken waarvan iemand zich wil ontdoen, als afvalstoffen worden aangemerkt. Dat de deurwaarder handelde ter uitvoering van een wettelijk voorschrift, maakte op de officier weinig indruk. Ook een politiefunctionaris mag niet grenzeloos wettelijke bepalingen, zoals snelheidslimieten, negeren als hij handelt in de uitvoering van zijn wettelijke taak. Volgens de Officier van Justitie had de deurwaarder het afval zelf maar moeten afvoeren en had hij moeten overwegen om ten aanzien van de meer waardevolle zaken zelf als zaakwaarnemer te gaan optreden.

De politierechter daarentegen was van mening dat de deurwaarder niet de bevoegdheid had om de inboedel onder zich te nemen of om deze ter vernietiging aan te bieden. Ook was hij van mening dat in dit geval geen

sprake was van een inboedel die de deurwaarder noopte tot het treffen van extra voorzorgsmaatregelen. Door het plaatsen van deze reguliere inboedel is de deurwaarder gebleven binnen de grenzen die hij daarbij redelijkerwijs in acht moet nemen.

De overtreding van de APV leidde in 1928 tot ontslag van rechtsvervolgning. De Hoge Raad achtte toen het strafbare feit wel bewezen, maar was van mening dat de deurwaarder daarvoor wegens zijn wettelijke positie niet strafbaar was.

De politierechter kwam in deze zaak tot een ander oordeel. Omdat de deurwaarder die in het kader van zijn wettelijke taak de ontruiming op de openbare weg plaatste volgens de economische politierechter niet de intentie had om zich van die zaken te ontdoen, was geen sprake van overtreding van artikel 10.2 Wet Milieubeheer. Hij achtte het ten laste gelegde daarom niet bewezen en sprak de deurwaarder vrij!

Ondanks mijn uitdrukkelijk verzoek om in deze bijzondere en principiële zaak een schriftelijke uitspraak te geven, heeft de politierechter dat niet gedaan. Overigens komt het ook zelden voor dat de politierechters een schriftelijke uitspraak verstrekken. Alleen indien een van partijen hoger beroep instelt, wordt alsnog een verkort vonnis op schrift gesteld.

Omdat de uitslag van deze strafzaak ook niet op andere wijze wordt gepubliceerd, heb ik in overleg met de betreffende deurwaarder besloten om deze zaak via publicatie in dit blad onder de aandacht van de beroepsgroep te brengen. Ter zake van overtreding van de APV kunt u nog steeds een beroep doen op de bekende uitspraak van de Hoge Raad uit 1928. En voor overtreding van artikel 10.2 Wet Mili-

eubeheer kunt u daarnaast een beroep doen op deze uitspraak van de economische politierechter van de rechtbank Almelo d.d. 23 april 2009.

PERSONALIA

Benoemd:

J.N. Reijn | Tilburg | 01-07-2009

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
A.E. de Best	M. Verheij	Haarlemmermeer	01-01-2009	01-07-2009
E.R. Bogaard	A. Rouw	Rotterdam	01-12-2008	01-12-2009
W.H.W. Cock	Mw. Y. Keijzer-Dijkhuis	Groningen	01-10-2008	01-10-2009
R.H.G. Eussen	Y. Reinders	Sittard	09-04-2009	09-10-2009
P.J. van Gompel	mr. M.J. van Rooij	Eindhoven	01-04-2009	01-10-2009
P.M.A. Hellemons	K.J.J.C. Roelands	Bergen op Zoom	01-01-2009	01-07-2010
F.H.E.G. van den Heuvel	A.G. Nas	Nijmegen	01-01-2009	01-01-2010
E.G.H.J. Hofstee	L.J. Venema	Buitenpost	01-12-2008	01-01-2010
A.P. Jacobs	J.L.M. Vercoulen	Venlo	01-11-2008	01-11-2009
J.J. Jonker	H.G. Zeiger	Winterswijk	01-07-2008	01-07-2009
A. Kruitbosch	J.G. Panman	Apeldoorn	01-01-2009	01-07-2009
Mr. A. Legel	R. Hartemink	Nijmegen	01-04-2009	01-10-2009
L. Luhrs	A. Ch. Boiten	Den Haag	01-01-2009	01-01-2010
F. van der Meijde	A.V. den Heijer	Den Haag	01-01-2009	01-01-2010
N.J.G.M. Reijn	Mr. J.N. Reijn	Tilburg	01-01-2009	01-07-2009
M.S.C. Roos	E.B.H. Verdult	Spijkenisse	13-04-2009	12-07-2009
P.J.F. Saly	Mw. N. den Hartog	Amsterdam	12-01-2009	12-01-2010
L.J. van der Scheer	Mr. K.M. Brontsema	Assen	01-01-2009	01-07-2009
G. Swagerman	E. Wigt-Schoenmaker	Leiden	01-03-2009	01-03-2010
J.H.J. Scholte	M. de Jong	Menterwolde	01-02-2009	01-08-2009
P. Swier	Mw. I.J. van Garrel	Amsterdam	01-06-2009	01-11-2009
G.H.J. Touber	J.W. Wigt	Amsterdam	01-03-2009	01-09-2009
F.G.C. Vaessen	Drs. E.P.H. Latten	Sittard	01-01-2009	01-01-2010
A. de Wit	J.M. Esseboom	Breda	01-02-2009	01-08-2009
M. van der Velden	J.W. Wigt	Amsterdam	01-03-2009	01-09-2009
A.D. Visscher	Mr. M.G. Orie	Amersfoort	01-02-2009	01-08-2009
J.A. van den Bos	M.L.B. Mak	Arnhem	01-08-2009	01-08-2010

Wijziging vestigingsplaats:

	Was	Is	m.i.v.
P. de Ruijter	Hoorn	Heerhugowaard	01-05-2009
R.C.A.M. Brandt	Gorinchem	Dordrecht	01-06-2009

Op rechtspraak.nl is de beslag-syllabus editie februari 2009 gepubliceerd.

INDIENING BESLAGREKESTEN

In werking getreden op 10 juni 2009 de wetsontwerpen:

- **31513** Uitvoeringswet EBB (Pb EU L 399);
- **31522** Wijziging van de Uitvoeringswet EG-betekenningsverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 (PbEU L 324/79);
- **315962** Uitvoeringswet Small Claims verordening (EG) nr. 861/2007 (Pb EU L199).

LJN: BI0231 VOORZIENINGEN-RECHTER RECHTBANK ARNHEM 26 MAART 2009

De mondelinge behandeling (Kort geding) heeft plaatsgevonden op 27 januari 2009 om 10.30 uur, waarbij alleen partij [gedaagde] is verschenen. De kantonrechter heeft vonnis bepaald op 27 januari 2009. Na afloop van die mondelinge behandeling is er die dag om 14.12 uur op de griffie van de rechtbank Arnhem, sector kanton een fax van mr. Reintjes namens Velocitas binnengekomen met de mededeling dat het verstek wordt gezuiverd en het verzoek in de mogelijkheid te worden gesteld verweer te voeren. De kantonrechter heeft op 28 januari 2009 een verstekvonnis gewezen. Velocitas vordert nu staking van de tenuitvoerlegging en stelt dat het vonnis van de kantonrechter berust op een kennelijke juridische misslag, omdat de kantonrechter op grond van een belangenafweging zuivering van het verstek heeft afgewezen

De voorzieningenrechter is van oordeel dat er in casu (lees het vonnis voor de omstandigheden) geen aanwijzingen zijn dat Velocitas willens en wetens misbruik van procesrecht maakte door niet te verschijnen

en vervolgens het verstek te willen zuiveren. Voor de vraag of er in casu sprake is van strijd met de goede procesorde is de gang van zaken rond de kort gedingprocedure bij de kantonrechter van belang. Volgt weigering voorziening

LJN: BI1256 RECHTBANK ALK-MAAR 15 APRIL 2009

(...) Partijen zijn het erover eens dat Eiser aan het deurwaarderskantoor een opdracht heeft gegeven. Partijen zijn het echter niet eens over de inhoud van die opdracht. Eiser stelt dat hij slechts opdracht heeft gegeven tot het betekenen van het arrest en zondig tot tenuitvoerlegging. Het ging dus slechts om het uitvoeren van een ambtshandeling. Het deurwaarderskantoor voert aan dat sprake is van een opdracht tot incasso.

(...) Gelet op het voorgaande is Eiser er ook zelf van uitgegaan dat hij het deurwaarderskantoor een opdracht heeft gegeven zijn vordering te incasseren.

Het standpunt dat slechts opdracht was gegeven tot het verrichten van een ambtshandeling wordt daarom verworpen. Het deurwaarderskantoor mocht de opdracht opvatten als een opdracht tot incasso. Dat heeft het overigens direct na de opdracht ook gedaan, door het arrest van het hof te betekenen aan Eiser en daarin bevel te doen om aan het deurwaarderskantoor te betalen en niet – zoals bij een opdracht tot het uitsluitend betekenen – aan de opdrachtgever, Eiser.

Vervolgens dient de vraag te worden beantwoord welke kosten Eiser voor de verrichte werkzaamheden verschuldigd is.

Het deurwaarderskantoor stelt dat Gedaagde sub 2 met Eiser het incassotarief was overeengekomen voor de incassowerkzaamheden. Eiser heeft dat gemotiveerd betwist.

Ter onderbouwing van zijn stelling heeft het deurwaarderskantoor aangevoerd dat Eiser tijdens het intakegesprek gewezen is op het in rekening brengen van afwikkelingskosten. Nog daargelaten dat dit – ook volgens de toelichting van het deurwaarderskantoor ter zitting – iets anders is dan het incassotarief, heeft het deurwaarderskantoor niet aangegeven op welke wijze aan Eiser is kenbaar gemaakt hoe hoog het in rekening te brengen tarief zou zijn, of hoe dat zou worden berekend. De raadsman van Eiser heeft ter zitting aangevoerd dat hij het vaste percentage voor afwikkelingskosten nog nooit eerder was tegengekomen. Dat is echter onvoldoende om te kunnen spreken van een gemotiveerde betwisting van het standpunt van het deurwaarderskantoor. (...)

De rechtbank stelt vast dat een tarief van 5% aan afwikkelingskosten gebruikelijk is voor tussenpersonen en 10% voor opdrachtgevers. Ter zitting heeft het deurwaarderskantoor aangegeven dat het 5% zou hebben berekend, indien de advocaat van Eiser het arrest ter incasso uit handen zou hebben gegeven.

LJN: BG9906 HOGE RAAD 24 APRIL 2009

Eiser heeft bij exploit van 18 juni 2008 cassatieberoep ingesteld van het door het hof tussen partijen gewezen arrest, dat in de kop en aan het slot als datum van uitspraak vermeldt: 18 maart 2008. Uit het door Beursgebouw overgelegde uitreksel uit het audiëntieblad van de openbare terechtzitting van het hof van 11 maart 2008 en uit het op 26 augustus 2008 uitgesproken verbeterarrest blijkt evenwel dat het arrest op 11 maart 2008 is uitgesproken. De cassatietermijn van drie maanden verliep dus op 11 juni 2008.

Eiser heeft bij antwoord-conclusie inzake de niet-ontvankelijkheid doen betogen dat ten tijde van het uitbrengen van de dagvaarding geen in de schriftelijke vorm aanwezige 'verschijningsvorm' van het arrest bestond met de datum 11 maart 2008 en dat het beroep tijdig is ingesteld omdat "het aankomt op de schriftelijke bekendmaking daarvan". Dit betoog is onjuist. Onder dag van de uitspraak wordt verstaan de dag waarop de rechterlijke beslissing openbaar wordt gemaakt. Deze openbaarmaking heeft, naar in cassatie vaststaat, plaatsgevonden op 11 maart 2008 ter openbare terechtzitting waar [eiser] bij procureur was verschenen. Op die dag is ook een afschrift van het arrest aan de procureur van [eiser] verstrekt, zoals op bladzijde 10 van het arrest (in een door de griffier van het hof ondertekend stempel) onder het slot van de uitspraak is vermeld.

Op grond van dit een en ander moet worden aangenomen dat de procureur van eiser ermee bekend was dat het onderhavige arrest niet op 18 doch op 11 maart 2008 is uitgesproken. Nu het tot de taak behoort van de procesgemachtigde ervoor zorg te dragen dat het rechtsmiddel binnen de daarvoor geldende termijn wordt ingesteld en aan deze de aanvang van de termijn bekend was, bestaat geen grond een uitzondering te aanvaarden op de strikte handhaving van de beroepstermijn.

KAMER VOOR GERECHTSDEURWAARDERS 507.2008 28 APRIL 2009

4. Beoordeling van de klacht (..)

4.3 De gerechtsdeurwaarder erkent dat hij op 28 oktober 2008 niet is verschenen om het aangekondigde beslag te leggen. De Kamer is van oordeel dat het de gerechtsdeurwaarder te verwijten valt dat hij

klager niet heeft gemeld dat het op 28 oktober 2008 voorgenomen beslag niet zou doorgaan. Hierdoor heeft hij klager ten onrechte en onnodig belast en in spanning gelaten. In de brief van 2 oktober 2008 van de gerechtsdeurwaarder is immers aangezegd dat erop werd gerekend dat er iemand thuis zou zijn, bij gebreke waarvan toegang tot de woning zou worden verschaft met behulp van de politie. Gelet op deze ingrijpende aankondiging is het alleszins begrijpelijk dat klager die dag – tegen zijn zin – vrijaf heeft genomen. De gerechtsdeurwaarder had hier rekening mee moeten houden. Gelet op het voorgaande heeft hij niet gehandeld zoals van een behoorlijk handelend deurwaarder mag worden verwacht.

4.4 Ter zitting heeft de gerechtsdeurwaarder voorts erkend dat het op 31 oktober 2008 aan klager uitgebrachte zogeheten 'braakexploot' overeenkomt met het vroeger gehanteerde 'herhaald bevel' en dat hij zich ervan bewust is dat het uitbrengen daarvan niet langer is toegestaan.

4.5 De Kamer merkt op dat dit getuigt van juist doch laat gerezzen inzicht. In zijn verweerschrift stelde de gerechtsdeurwaarder het 'braakexploot' immers als een normaal exploit voor, onder meer door op te merken dat klager daarvoor de gebruikelijke helft van het geldende tarief voor executoriaal beslag roerende zaken in rekening werd gebracht. Uit de stukken blijkt verder, dat de gerechtsdeurwaarder klager ook na de indiening van de klacht nog heeft aangemaand tot voldoening van de vordering met inbegrip van de kosten van het 'braakexploot'. De Kamer leidt uit een en ander af dat het uitbrengen van exploten van dit type tot de gebruikelijke werkwijze van de gerechtsdeurwaarder behoorde.

4.6 De Kamer acht dit tuchtrechte-

lijk ernstig laakbaar.

4.7 De wet kent (art. 503 Rv) het vernieuwde bevel, dat moet worden gedaan voorafgaand aan het executoriale beslag op onroerende zaken, indien de schuldeiser een jaar na het oorspronkelijke bevel heeft laten verlopen. Daarvan was hier geen sprake.

4.8 In verband met executoriaal beslag op roerende zaken onderscheidt het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) twee gevallen waarin het niet of niet aanstonds doorgaan van een voorgenomen ambtshandeling leidt tot kosten die op de voet van artikel 434a Rv op de schuldenaar worden verhaald. Is de gerechtsdeurwaarder ter plaatse aangetreden voor beslag, maar gaat dit niet door omdat de schuldenaar de zaak afdoet, dan is de schuldenaar de helft van de kosten van een doorgegaan beslag verschuldigd (art. 4 jo. art. 2 onderdeel e Btag). Legt de gerechtsdeurwaarder executoriaal beslag op roerende zaken, nadat een eerdere poging daartoe door afwezigheid van de debiteur of een huisgenoot mislukte, dan worden de kosten van het wel gelegde beslag verhoogd met een vast bedrag, mits de gerechtsdeurwaarder bij zijn eerdere poging niet op goed geluk was aangetreden maar de schuldenaar vooraf schriftelijk over tijdstip en doel van zijn komst had ingelicht. De vaste verhoging is overigens minder dan de helft van de kosten van het beslag (art. 8 lid 2 Btag). Geen van beide gevallen deed zich hier voor.

4.9 De wet kent geen exploit van bericht van tijd en doel van de komst van de gerechtsdeurwaarder, laat staan dat de kosten van een zodanig 'exploot' op de schuldenaar mogen worden verhaald.

4.10 Daargelaten zijn bevoegdheid tot het opmaken van een schriftelijke verklaring betreffende door

hem persoonlijk waargenomen feiten van stoffelijke aard – een door artikel 20 Gerechtsdeurwaarderswet (Gdwwet) toegelaten nevenwerkzaamheid – is de gerechtsdeurwaarder slechts bevoegd tot het uitbrengen van exploten die door de wet als zodanig worden erkend. Brengt de gerechtsdeurwaarder een quasi-exploot zoals een 'braakexploot' uit dan handelt hij onbevoegd, dat wil zeggen niet in zijn ambt maar onder het mom daarvan.

(..)

4.13 De gerechtsdeurwaarder heeft intimiderend gehandeld door te doen alsof hij bij het uitreiken van het 'braakexploot' handelde als openbaar ambtenaar, terwijl zijn ware identiteit op dat moment slechts was die van inner van een vordering, althans van iemand, doende met een poging tot het innen van gelden voor derden in de betekenis van artikel 20, derde lid, sub c, van de Gerechtsdeurwaarderswet, en door het zo voor te stellen dat klager beslag slechts zou kunnen voorkomen door betaling van een bedrag inclusief de kosten van het 'braakexploot'.

4.14 De Kamer acht de klacht derhalve in alle onderdelen gegrond, zij het wat de kosten betreft slechts ten aanzien van de kosten van het 'braakexploot'. De verwijten die de gerechtsdeurwaarder zijn gemaakt zijn ernstig. Zijn handelen heeft in ernstige mate afbreuk gedaan aan het gerechtvaardigde vertrouwen dat door het publiek in de gerechtsdeurwaarder als bekleder van een openbaar ambt wordt gesteld. Er is daarom aanleiding de hierna te noemen maatregel op te leggen (berisping met aanzegging van schorsing/ontslag bij herhaalde overtreding).

EN ONDERTUSSEN BIJ DE SNG...

De overheid legt in allerlei hoedanigheden en met verschillende doeleinden gegevens vast over burgers en bedrijven. Tot nog toe is daarin weinig samenhang te ontdekken. In het besef dat de overheid burgers en bedrijven zo goed mogelijk van dienst wil zijn en hen niet vaker dan strikt noodzakelijk om gegevens wil vragen, is dan ook de ontwikkeling van basisregistraties geïnitieerd. Daarin zijn belangrijke gegevens van alle burgers, bedrijven en instellingen vastgelegd.

Basisregistraties worden bij wet geregeld. Voor elke basisregistratie is één organisatie verantwoordelijk. Zo beheren gemeenten de persoonsgegevens in de Gemeentelijke Basisadministratie en doet de Kamer van Koophandel dat voor bedrijven in het Handelsregister.

Om de gegevens te kunnen delen, is het stelsel van basisregistraties opgezet. Door de registraties aan elkaar te koppelen kan altijd snel over betrouwbare en actuele gegevens worden beschikt. En dat is belangrijk. Bijvoorbeeld bij de afhandeling van een vergunningaanvraag, bestrijding van rampen of fraude.

Dankzij de koppeling tussen de basisregistraties kan de overheid klantgericht werken. Voor het bouwen van een huis bijvoorbeeld zijn vergunningen nodig. Voor de bouw zelf, maar ook voor grondwateronttrekking en bomenkap. Nu beheren verschillende organisaties de gegevens die bij de vergunningverlening nodig zijn (bijvoorbeeld over perceelgrenzen en bestemmingsplannen). Met het stelsel van basisregistraties kunnen overheden deze gegevens met elkaar delen. Zo kan met één aanvraag worden volstaan en kunnen aan de hand daarvan alle vergunningen die nodig zijn worden verleend.

Het stelsel van basisregistraties levert ook een bijdrage aan de openbare orde en veiligheid. Bij een ramp bijvoorbeeld moet er adequaat gehandeld worden en moeten gegevens snel beschikbaar zijn. Denk aan gedetailleerde kaarten van het rampgebied, de eventuele aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en de persoonsgegevens van de mensen in het getroffen gebied. Door het stelsel van basisregistraties zijn de benodigde gegevens eenvoudig en snel voorhanden.

Een uitkering ontvangen, bijklussen en geen belasting betalen. De benodigde informatie om fraude te bestrijden is versnipperd over verschillende registraties. Met het stelsel van basisregistraties kan de overheid gegevens snel en gemakkelijk naast elkaar leggen en fraude in een vroeg stadium ontdekken.

Een aantal gegevens in de basisregistraties is gekwalificeerd als authentiek; dit houdt in dat van de juistheid van deze gegevens mag worden uitgegaan en afnemers (overheid en anderen) deze gegevens zonder verder onderzoek kunnen gebruiken. Om die

juistheid te waarborgen zijn afnemers verplicht om geconstateerde afwijkingen te melden aan de houder van de basisregistratie. Beter gesteld: de afnemer moet terugmelden wanneer hij – op basis van eigen inschatting – gerede twijfel heeft over de juistheid van een door hem ontvangen – als authentiek gekwalificeerd – gegeven. En aangezien de deurwaarder een belangrijke afnemer is van een aantal basisregistraties (waaronder GBA, Handelsregister, Kadaster, RDW en BLAU) geldt dit zeker ook voor hem/haar.

Terugmelden gebeurt als een elektronische kennisgeving. In die kennisgeving meldt de afnemer welk gegeven het betreft. De houder van de basisregistratie is verplicht op de melding een onderzoek in te stellen. Als voorbeeld: de gerechtsdeurwaarder constateert dat een in de GBA opgenomen adres van de persoon waartegen hij ambtelijk moet optreden niet juist is. Hij meldt dit aan de gemeente (houder van de basisregistratie). De gemeente stelt een onderzoek in. Op de persoonslijst wordt de melding 'in onderzoek' geplaatst. Na afronding van het onderzoek wordt het gegeven (adres) in de basisregistratie geactualiseerd.

Voor de terugmelding aan de basisregistraties wordt een webservice ingericht (terugmeldfaciliteit, TMF). In deze webservice wordt de basisregistratie waaraan teruggemeld moet worden geselecteerd, waarna de gegevens ingevoerd worden.

De SNG streeft er naar de TMF te koppelen aan de systemen van SNG zodat de gerechtsdeurwaarder op relatief eenvoudige wijze aan de terugmeldverplichting kan voldoen.

Op de themadag KBvG/SNG op 20 november 2009 staat dit onderwerp op de agenda.

Op de site www.e-overheid.nl is meer informatie over de basisregistraties beschikbaar.

*Douwe Struiksmā,
voorzitter SNG*

Flanderijn ♦ Trainingen

Weet u al wie wij zijn? Flanderijn Trainingen!

Uw partner in Permanente Educatie Trainingen.

Wij bieden u voor komend najaar de volgende trainingen aan:

Smartreading, dé unieke leesmethode om snel, efficiënt en met plezier te lezen

Datum: 8, 9 en 30 oktober 2009
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.30 - 16.30 uur
Docent: K. van Rooijen
Investering: € 950,- p. p. ex. btw inclusief lunch en reader
PE punten: 9 (inclusief registratie).

Invordering op basis van de Invorderingswet 1990

Datum: 16 en 29 oktober 2009
4 en 18 december 2009
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.30 - 16.30 uur
Docent: A. van der Korput
Investering: € 900,- p. p. ex. btw inclusief lunch en reader
PE punten: 10 (inclusief registratie).

Algemene wet bestuursrecht 4e Tranche

Datum: 23 oktober 2009
11 december 2009
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.30 - 16.30 uur
Docent: mr. J. Landman
Investering: € 400,- p. p. ex. btw inclusief lunch en reader
PE punten: 5 (inclusief registratie).

Presenteren ter Terechting

Datum: najaar 2009
Locatie: Flanderijn Trainingen Rotterdam
Tijd: 09.30 - 17.00 uur
Docent: mr. K. over de Vest
Investering: € 750,- p. p. ex. btw inclusief lunch en reader
PE punten: 3 (inclusief registratie).

Bent u ook nieuwsgierig naar ons brede aanbod in trainingen, Incompany-en Coachingtrainingen?

Kijk dan op www.flanderijn-trainingen.nl of neem contact op met onze medewerkers, dan staan wij u graag te woord op 088-209 25 13.

Nieuws! Nieuws! Nieuws! Nieuws!

7 november - De Kuip - Rotterdam De Nationale Incasso Games, het evenement voor de incassomedewerker.

Wie wordt Incassomedewerker van 2009?
Benieuwd naar de games van het jaar?
Neemt u dan een kijkje op www.incassogames.nl.

Hafkamp Opleidingen B.V. is gespecialiseerd in het trainen/doceren op het gebied van specifieke (juridische) kennisvakken, management cursussen en communicatieve vaardigheidstrainingen.

3 september 2009 PE Ethiek & Tuchtrect

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer mr. J.D. van Vlastuin
Investering: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 4 punten

7 september 2009 Faillissement & WSNP voor medewerkers

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer mr. H. Dethmers
Investering: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties.

22 september 2009 Telefonisch Incasseren & Communiceren

Locatie: Hafkamp Opleidingen te Venlo
Docent: de heer T. Bruekers
Investering: € 350,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties.

26 september 2009 Basisopleiding Recht en Praktijk

Locatie: Vergadercentrum Vredenburg te Utrecht
Duur: ongeveer 18 kalendermaanden
Investering: € 3.395,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering en consumpties.

28 september 2009 Verdiepingscursus Goederenrecht

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer mr. G.J. Knijp
Investering: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 4 punten

3 oktober 2009 Actualiteiten Burgerlijk Wetboek

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: mevrouw mr. C. van den Berg-Smit
Investering: € 375,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 4 punten

15 oktober 2009 PE Beslag op en Uitwinning van Roerende Zaken en Executie tot Afgifte

Locatie: Ambiance Houtrust te Hooglanderveen
Docent: de heer J. Nijenhuis
Investering: € 545,- per persoon, exclusief 19% BTW, inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: 6 punten

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen op tel. 077 - 320 17 50 of via e-mail info@hafkampopleidingen.nl

Online cursuscatalogussen op www.hafkampopleidingen.nl

Stuitend verhaal

Over verjaring, grossen en valsheid in geschrift

door Mr. J.A. de Swart

Jaarlijks worden vele tienduizenden executoriale titels betekend en ten uitvoer gelegd door ondermeer gerechtsdeurwaarders. Daarmee vertel ik weinig nieuws. Voor velen van u zullen deze ambtshandelingen dan ook gesneden koek zijn. Des te opvallender is het dan dat er in praktijk verschillende standpunten worden ingenomen met betrekking tot de verjaring van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van dergelijke titels. Dat is op zijn zachtst gezegd wat vreemd en daarom leek het mij goed een en ander nog eens op een rijtje te zetten.

VERTAALSLAG

We kennen in Nederland verschillende soorten executoriale titels. Volgens artikel 430 lid 1 Rv zijn dat grossen van in Nederland gewezen vonnissen, van beschikkingen van de Nederlandse rechter, van in Nederland verleden authentieke akten alsmede van andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken. In Rv komen we echter nauwelijks bepalingen tegen betreffende de verjaring. Daarvoor moeten we zoeken in het BW, meer concreet in de artikelen 3:306 tot en met 3:325 BW. Deze bepalingen kunnen echter niet één op één worden toegepast op de verjaring van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van executoriale titels. Er moet zogezegd een vertaalslag plaatsvinden, waarbij steeds de aard van de vordering bepalend is voor de juiste verjaringstermijn.

Teneinde een en ander overzichtelijk te houden, heb ik een onderscheid gemaakt in hoofdvorderingen en de bijkomende vorderingen. Daarbij zijn de executoriale titels als genoemd in artikel 430 lid 1 Rv in de volgende groepen ingedeeld:

- A. vonnissen en beschikkingen;
- B. authentieke akten waarbij hypotheekrecht is gevestigd;
- C. overige authentieke akten;
- D. andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken.

I. HOOFDVORDERINGEN

Groep A: vonnissen en beschikkingen

De verjaringsregels uit het BW maken geen onderscheid tussen vonnissen, arresten, beschikkingen en bevelschriften. Zij vegen deze titels als het ware op één hoop en plakken daar het etiket 'rechterlijke uitspraken' op. Volgens artikel 3:324 lid 1 BW verjaart de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak 20 jaar na de aanvang van de dag, volgende op die van de uitspraak. Uit de formulering van het artikel blijkt dat bijvoorbeeld het in executoriale vorm opgemaakte proces-verbaal van een ter comparitie bereikte schikking ex artikel 87 lid 3 Rv

niet onder de werking van dit artikel valt. Een dergelijk proces-verbaal is namelijk geen rechterlijke uitspraak, maar een door partijen ter terechtzitting ondertekende vaststellingsovereenkomst in een executoriaal jasje.

Het is zaak nu even op te letten. Het eerste lid van artikel 3:324 BW is in combinatie met het derde lid namelijk een wolf in schaapskleren. Het eerste lid ziet alleen op een rechterlijke veroordeling tot betaling van zogenoemde niet-periodieke vorderingen. Daarmee bedoel ik dus een hoofdsom die – afgezien van de eventuele daarin begrepen buitengerechtelijke incassokosten en rente – bestaat uit één of meerdere vorderingen die niet bij het jaar of kortere termijn moeten worden betaald. Een onbetaalde factuur van bijvoorbeeld € 10.000 is zo'n niet-periodieke vordering. Wordt voor dat bedrag vonnis gewezen, dan verjaart dat vonnis na 20 jaar.

Dit onderscheid tussen niet-periodieke en periodieke vorderingen is nodig, omdat ingevolge het derde lid de verjaringstermijn 5 jaar bedraagt voor hetgeen ingevolge de uitspraak bij het jaar of kortere termijn moet worden betaald. Er wordt hier aangehaakt bij artikel 3:308 BW, dat betrekking heeft op rechtsvorderingen tot betaling van renten van geldsommen, lijfrenten, dividenden, huren en pachten. Voorts 'bij alles wat bij het jaar of een kortere termijn moet worden betaald'. Denk hierbij bijvoorbeeld aan jaarlijkse, halfjaarlijkse of maandelijks aflossingen op een geldlening, vervallen huurkooptermijnen of vervallen termijnen van leverantiecontracten.

Stel: u wilt een beschikking executeren waarin is bepaald dat er maandelijks alimentatie moet worden voldaan. Het betreft hier een rechterlijke uitspraak, zodat men een verjaringstermijn van 20 jaar zou verwachten. Dat is echter niet juist. Het betreft hier namelijk een verplichting die bij het jaar of kortere termijn moet worden voldaan, waardoor zo'n alimentatiebeschikking na 5 jaar verjaart.

Een ander geval: wanbetaling van huurtermijnen zal meestal eindigen in een vonnis tot ontbinding van de huurovereenkomst en veroordeling tot ontruiming van het gehuurde. Op de toegevoegde hoofdsom is een verjaringstermijn van 20 jaar van toepassing. Weliswaar betreft het een cumulatie van achterstallige huurtermijnen die bij het jaar of een kortere termijn moesten worden betaald, maar in het vonnis zijn deze termijnen – tezamen met de eventuele incassokosten – gefixeerd en aldus tot hoofdsom verworden. Zie ook het arrest van de Hoge Raad van 10 april 1992: "de verjaring (...) moet worden beoordeeld aan de hand niet van hetgeen voor de oorspronkelijke rechtsvordering gold, maar van de regels betreffende de verjaring ter zake van een vordering als in de betreffende toewijzing vorm heeft gekregen."¹

Nu worden in een dergelijk vonnis veelal ook de na vonnis nog te vervallen termijnen toegewezen tot de dag der ontruiming – bij bedrijfsruimte soms tot een latere datum. Op die termijnen na vonnis is echter de termijn van 5 jaar van toepassing. Het

zijn immers termijnen die bij het jaar of korter moeten worden betaald. Kort en goed: hoofdsom 20 jaar, termijnen na vonnis 5 jaar. Alleen als de termijnen na vonnis bijvoorbeeld eens in de 2 jaar moeten worden betaald – me dunkt een zeldzaam geval – is artikel 3:324 lid 3 BW niet van toepassing, zodat dan zowel hoofdsom als de termijnen na vonnis na 20 jaar verjaren.

Groep B: authentieke akten waarbij het recht van hypotheek is gevestigd

Volgens artikel 3:323 lid 3 BW verjaart de rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis tot zekerheid waarvan een hypotheek strekt niet voordat twintig jaar zijn verstreken na de aanvang van de dag volgend op die waarop de hypotheek aan de verbintenis is verbonden. In gewoon Nederlands: u heeft een overeenkomst van geldlening – de verbintenis – met de bank gesloten en tot meerdere zekerheid van de terugbetaling van die geldlening daarbij het recht van hypotheek op uw registergoed aan de bank gegeven. De verjaringstermijn begint dan te lopen op de eerstvolgende dag na het ‘passeren’ van de hypotheekakte bij de notaris en de inschrijving van die akte in de openbare registers. Eerst dan is namelijk voldaan aan de vestigingseisen van het hypotheekrecht als genoemd in artikel 3:89 lid 1 juncto artikel 3:98 BW. Van een aldus op 1 maart 1989 gevestigd hypotheekrecht begint op 2 maart 1989 de verjaringstermijn te lopen en deze eindigt dan op zijn vroegst op 2 maart 2009 om 24.00 uur. Op het eerste gezicht zou men kunnen denken dat op zowel groep A als op groep B een verjaringstermijn van 20 jaar van toepassing is. Maar: groep A verjaart na 20 jaar en groep B niet vóórdat 20 jaar zijn verstreken.

INTERMEZZO: RESTSCHULDEN

Stel nu dat er een hypotheekrecht wordt gevestigd (lees: een notariële akte van geldlening met hypotheekstelling) ten behoeve van de bank en dat in het zesde jaar betalingsproblemen ontstaan, waardoor de vordering opeisbaar wordt. Vervolgens gaat de bank over tot executieverkoop van het bezwaarde registergoed. De opbrengst van die verkoop is niet voldoende om de hypotheekschuld te voldoen. Er is dus een zogenoemde restschuld. Nadien gaat de bank die restschuld verhalen op het resterende vermogen van de schuldenaar door middel van de grosse van de notariële akte van geldlening met hypotheekstelling. Wat is dan de verjaringstermijn van die titel?

Op de voet van artikel 3:273 lid 1 BW gaan door de levering ingevolge een executoriale verkoop en de voldoening van de koopprijs alle op het verkochte goed rustende hypotheeken teniet – de zogenoemde zuivering. Daardoor blijft in de grond der zaak van de geldlening met hypotheekstelling slechts een ‘kale’ notariële akte van geldlening over. Door het tenietgaan van het hypotheekrecht is dan niet meer de verjaringstermijn van artikel 3:323 lid 3 BW van toepassing, maar moet aansluiting worden gezocht bij de verjaringstermijn van artikel 3:307 lid 1 BW.²

Die termijn van artikel 3:307 lid 1 BW bedraagt 5 jaar na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden. Daarbij moeten we echter niet aanhaken bij

de opeising door de bank voorafgaande aan de executieverkoop, want op dat moment is het hypotheekrecht nog aan de vordering vastgeklonken. Eerst na de zuivering door de executieverkoop verschiet de vordering van kleur en wordt de termijn van 3:323 lid 3 BW opzij gezet door de termijn van artikel 3:307 lid 1 BW. Interessant is hier de relatie met artikel 3:310 lid 1 BW, dat immers ook van toepassing is op rechtsvorderingen tot schadevergoeding die voortkomen uit wanprestatie. Na de executieverkoop van het registergoed is de bank namelijk bekend met zowel de aansprakelijke persoon (de schuldenaar) als met de schade (de restschuld).

Bekendheid met de schade impliceert in het algemeen dat er schade moet zijn ontstaan, zodat een vordering tot schadevergoeding mogelijk is. In Asser-Hartkamp wordt erop gewezen dat artikel 3:310 BW in zoverre een toepassing is van het in artikel 3:313 BW neergelegde beginsel dat, wil een verjaringstermijn gaan lopen, de desbetreffende vordering opeisbaar moet zijn.³ Voor de opvorderbaarheid van schade is het echter niet altijd noodzakelijk dat de omvang van de schade reeds vaststaat. De exacte schade kan immers ook eerst later pas duidelijk worden, bijvoorbeeld omdat na executieverkoop nog bedragen worden ontvangen door de afkoop van verpande levensverzekeringen.⁴ Kort en goed: eerst na de executieverkoop van het bezwaarde registergoed begint de termijn van 5 jaar te lopen. Tot en met de executieverkoop geldt de verjaringstermijn van ten minste 20 jaar.

Voor de mogelijke ongelovigen onder u verwijs ik nog naar het vonnis in kort geding van de thans Voorzieningenrechter te Amsterdam d.d. 27 april 1995, waarin gedaagden ondermeer stellen: “de verjaringstermijn nog niet verstreken (is) aangezien deze twintig jaar bedraagt. Gelet op art. 431 Rv, waaruit a contrario kan worden afgeleid dat beslissingen van Nederlandse rechters en binnen Nederland verleden authentieke akten, binnen Nederland ten uitvoer kunnen worden gelegd, dient de verjaringstermijn van art. 3:324 lid 1 BW – twintig jaar – naar analogie te worden toegepast op de onderhavige vordering, nu ter verzekering van deze vordering een hypotheekakte is verleden, waarin de geldlening is geworteld”. Met die stelling wordt korte metten gemaakt, getuige de rechtsoverweging: “Afgezien van de omstandigheid dat de (...) aangenomen analogie met artikel 3:324 BW jo. 431 Rv tètè verstrekend is om steun te kunnen vinden in het recht, is na de doorhaling van de hypotheekakte nog slechts sprake van een geldvordering. Derhalve is de in artikel 3:307 lid 1 en 308 BW – met inachtneming van de overgangsbepalingen van het Nieuw BW – genoemde verjaringstermijn van vijf jaar van toepassing.”⁵

In de praktijk komt het nog wel eens voor dat restschulden worden overgedragen door middel van cessie of subrogatie. Een dergelijke overgang van de vordering heeft geen invloed op de verjaringstermijn. Met andere woorden: een restschuld met een verjaringstermijn van 5 jaar groeit na overgang niet opeens aan tot een volwaardig hypotheekrecht waarop een termijn van 20 jaar van toepassing is. Niemand kan immers meer rechten over-

dragen dan dat hij zelf heeft – *nemo plus iuris transferre potest quam ipse habet*.

Groep C: overige authentieke akten (waarbij geen recht van hypotheek is gevestigd)

Goed beschouwd kunnen in Nederland 3 soorten akten worden verleden. Dat zijn akten van de ambtenaren van de burgerlijke stand, notariële akten – hier: zonder hypotheekrecht – en akten van (gerechts)deurwaarders. Voor dit artikel zijn alleen de notariële akten van belang. We zagen reeds dat deze titels niet onder het regime van 3:324 en 3:323 BW vallen en dat de verjaringstermijn van 20 jaar dus niet van toepassing is. Dit standpunt wordt ook in de literatuur ingenomen; bijvoorbeeld door Van Mierlo die schrijft: “Artikel 3:324 en 325 BW betreffen uitsluitend rechterlijke en scheidsrechterlijke uitspraken, dus niet de overige executoriale titels bedoeld in artikel 430 Rv.”⁶

Het Gerechtshof te Amsterdam is in het arrest van 28 december 1995 (het vervolg op de eerdergenoemde uitspraak van 27 april 1995 dezelfde mening toegedaan: “Zij stellen daartoe in de eerste plaats – en op zichzelf terecht – dat de doorhaling van de inschrijving van de hypotheek weliswaar tot gevolg had dat het hypotheekrecht wegviel maar dat dit niet wegnam dat de notarieel verleden overeenkomst van geldlening bleef bestaan en dat de grosse van die authentieke acte een executoriale titel oplevert. Met een beroep op het bepaalde in art. 430 Rv betogen zij vervolgens dat de wetgever in zijn systematiek uitgaat van een gelijke behandeling van vonnissen/beschikkingen van de Nederlandse rechter en van in Nederland verleden authentieke actes en dat derhalve, hoewel in artikel 3:324 BW de authentieke acte niet genoemd wordt, de in dat artikel genoemde verjaringstermijn van twintig jaar ten aanzien van authentieke actes naar analogie toegepast moet worden.

4.6. Het hof kan (...) dit betoog niet volgen. In de eerste plaats is het op zichzelf al niet aannemelijk dat, zoals in het betoog (...) besloten ligt, het aan een omissie van de wetgever te wijten zou zijn dat in artikel 3:324 BW, dat enkel spreekt over rechterlijke en arbitrale uitspraken, authentieke actes niet tevens vermeld worden. Voorts moet aangenomen worden dat de in de artikel 3:307, lid 1 BW en 3:308 BW genoemde verjaringstermijn van vijf jaar voor de onderhavige geldvordering van toepassing is. Niet alleen maken deze artikelen zelf geen onderscheid tussen al dan niet in een notariële acte neergelegde verbintenissen, maar bovendien valt niet in te zien op welke grond de omstandigheid dat een geldleningsovereenkomst bij notariële acte verleden is, tot een andere verjaringstermijn zou moeten leiden dan wanneer zo'n overeenkomst niet aldus is vastgelegd. Het gegeven dat de grosse van een authentieke acte een executoriale titel oplevert, rechtvaardigt een verschil in verjaringstermijn in ieder geval niet.

4.7. De opmerking (...) dat, indien de verjaringstermijn van een notariële acte niet in artikel 3:324 BW geregeld zou zijn, die verjaring in het BW in het geheel niet geregeld zou zijn, is derhalve niet juist. Die verjaring is in de artikel 3:307, lid 1 BW en 3:308 BW geregeld.”⁷

Daarnaast overweegt het Gerechtshof te Arnhem in het arrest d.d. 12 juni 2007 als volgt: “Weliswaar bevatten de artikelen 3:324 en 325 bijzondere regels voor de verjaring van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van rechterlijke en arbitrale uitspraken, maar daarmee mogen authentieke akten in het algemeen, waaronder notariële akten, in dit verband niet op één lijn worden gesteld (...) Anders dan [appellant] meent, bestaat er geen aanleiding om de verjaring van alle executoriale titels (430 Rv.) te brengen onder de hoofdregel van 3:306 BW (verjaring door verloop van twintig jaar).”⁸

Uit het vorenstaande moge duidelijk worden dat op authentieke akten – zonder vastgeklonken hypotheekrecht – een verjaringstermijn van 5 jaar van toepassing is. Het betreft hier namelijk rechtvorderingen tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of een doen als bedoeld in artikel 3:307 lid 1 BW. Volgens dat artikel neemt de verjaring een aanvang op de dag, volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden.

Groep D: andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken

Van Mierlo noemt onder verwijzing naar de Parlementaire Geschiedenis een groot aantal executoriale titels.⁹ Eigenlijk kunnen we deze groep als een soort vergaarbak aanmerken. Bekende fenomenen zijn de dwangbevelen van de IBG en het CJIB, het fiscale dwangbevel als bedoeld in artikel 12 Invorderingswet 1990, het dwangbevel ex artikel 21 van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 en ex artikel 210 Wet verplichte beroepspensioenregeling – let u nog even op de bevelstermijn van 8 dagen – en het al genoemde proces-verbaal van een ter comparitie bereikte schikking. Ook het bevelschrift als bedoeld in artikel 485 Rv van de rechter-commissaris na sluiting van het proces-verbaal in het kader van een rangregeling behoort tot deze groep. Van Mierlo noemt in dit kader ook het bevelschrift ex artikel 237 lid 4 Rv. Dat lijkt mij echter onjuist. Het betreft hier immers een rechterlijke uitspraak, zodat deze in groep A thuishoort.

Wederom is de aard van de rechtvordering hier bepalend voor de juiste verjaringstermijn van deze titels. Daarbij plaats ik wel de kanttekening dat bij dwangbevelen regelmatig wordt teruggegrepen naar meer specifieke wetsbepalingen. Zo bepaalt artikel 27 lid 1 Invorderingswet 1990 dat het recht van de fiscus tot dwanginvordering een verjaringstermijn van 5 jaar kent. Voor strafrechtelijke overtredingen geldt een algemene verjaringstermijn van 4 jaar conform artikel 70 lid 1 sub 1 juncto artikel 76 lid 2 WvSr. Betreft het echter een overtreding die via de Wet Mulder wordt afgehandeld, dan bepaalt artikel 25 lid 2 van de WAHV echter dat door de Officier van Justitie verhaald wordt genomen gedurende twee jaar nadat ten aanzien van de administratieve sanctie een onherroepelijke beslissing is genomen. Opvallend detail: de vordering is dan nog niet verjaard, maar wordt niet meer verhaald. Dat is dus iets anders. Voor strafrechtelijke misdrijven geldt een verjaringstermijn van minimaal 8 jaar. Die termijn geldt dan ook voor geldvorderingen die daarbij als boete of maatregel (‘Terwee, Plukze’) worden opgelegd.

Indien er geen specifieke verjaringsbepaling van toepassing is, wordt aangehaakt bij de algemene regels van het BW. Zo zal een dwangbevel van een bedrijfspensioenfonds voor achterstallige pensioenpremies na 5 jaar verjaren. Ook dwangbevelen ex artikel 8.3 lid 1 van de Wet Studiefinanciering, ex artikel 8.2 lid 1 Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten en ex artikel 9a lid 1 Les- en cursusgeldwet kennen een verjaringstermijn van 5 jaar. In al deze gevallen wordt aangeknoopt bij de verjaringstermijnen van artikel 3:307 lid 1 BW en/of artikel 3:310 BW, namelijk een rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of een doen en/of een rechtsvordering tot vergoeding van schade. Laatstgenoemde artikelen geven voorts aan wanneer de verjaringstermijn begint te lopen. Ik merk hier nog op dat de datum van het uitvaardigen van het dwangbevel dus niet bepalend is voor de aanvang van de verjaringstermijn.

Uit het arrest d.d. 3 april 2007 van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch valt verder af te leiden dat ook een dwangbevel niet onder het regime van rechterlijke uitspraken valt. Het Hof overweegt in die uitspraak: "Een dwangbevel is geen vonnis (...). Dat een vonnis en een dwangbevel beide voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn, maakt dat niet anders."¹⁰

II. BIJKOMENDE VORDERINGEN - RENTE

Groep A: vonnissen en beschikkingen

Veel rechterlijke uitspraken hebben tevens betrekking op een veroordeling tot betaling van rente. We zagen al dat blijkens artikel 3:324 lid 3 BW de verjaringstermijn 5 jaar bedraagt voor wat betreft hetgeen ingevolge de uitspraak bij het jaar of kortere termijn moet worden betaald. Daardoor zou de indruk kunnen ontstaan dat op de veroordeling tot betaling van rente een verjaringstermijn van 5 jaar van toepassing is. Dat is echter niet juist, want hier moet een onderscheid worden gemaakt tussen wettelijke en contractuele rente. De wettelijke rente is ex artikel 6:119 lid 1 BW verschuldigd over de tijd dat de schuldenaar met betaling in verzuim is. Weliswaar wordt in de praktijk de wettelijke rente per jaar berekend, maar die rente is dus niet per jaar of korter verschuldigd. Daarentegen is de contractuele rente vrijwel altijd per jaar of kortere termijn verschuldigd en wordt die in de praktijk ook zo berekend.

Een en ander heeft tot gevolg dat bij een hoofdveroordeling met een verjaringstermijn van 20 jaar (niet-periodiek) en een bijkomende veroordeling tot betaling van wettelijke rente, op die rente eveneens 20 jaar van toepassing is. De wettelijke rente is immers niet bij het jaar of korter verschuldigd. Wordt zo'n lange termijn voor de hoofdveroordeling echter gecombineerd met een contractuele rente, dan zorgt artikel 3:324 lid 3 BW ervoor dat die contractuele rente na 5 jaar verjaart. Daarentegen heeft een termijn van 5 jaar voor de hoofdveroordeling (periodiek) en een bijkomende veroordeling tot betaling van wettelijke rente, tot gevolg dat die wettelijke rente eveneens na 5 jaar verjaart. Dat wordt veroorzaakt door artikel 3:324 lid 4 BW. Wordt zo'n korte hoofdveroordeling gecombineerd met

contractuele rente, dan verjaren beide na 5 jaar op grond van artikel 3:324 lid 3 BW.

De rechtspraak heeft een en ander niet altijd goed op het netvlies. Zo bepaalde de Voorzieningenrechter te Assen dat op de hoofdveroordeling een verjaringstermijn van 20 jaar van toepassing is. Prima. Daarentegen wordt geoordeeld dat voor de bijkomende veroordeling tot betaling van wettelijke rente "geldt dat dit een vordering is die ingevolge het vonnis periodiek begint te lopen en waarop de verjaringstermijn van 3:308 BW van vijf jaar van toepassing is."¹¹ Dat is apert onjuist, want strijdig met artikel 6:119 lid 1 BW. Dat is ook de reden waarom u in rechterlijke uitspraken nooit ziet staan dat iemand wordt veroordeeld om te betalen 'de wettelijke rente per jaar'. U ziet slechts 'de wettelijke rente vanaf ... tot aan de dag der (algehele) voldoening'. In dit geval had de wettelijke rente het stramien van de hoofdveroordeling moeten volgen, zodat die ook na 20 jaar verjaart.

Het Gerechtshof te Amsterdam heeft het duidelijk beter in de vingers, door te overwegen dat: "Zoals Direktbank terecht opmerkt gaat het in het onderhavige geval om de tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak waarbij naast de hoofdsom een rentecomponent is toegewezen. Krachtens het bepaalde in artikel 3:324 lid 1 BW, dat hier van toepassing is, belooft de verjaringstermijn 20 jaar. Deze was derhalve op 12 september 2005 nog niet verstreken. Het betoog van [X] dat met betrekking tot de toegewezen wettelijke rente, op grond van het bepaalde in artikel 3:324 lid 3 BW, hierover anders moet worden geoordeeld, wordt verworpen. In het vonnis is niet bepaald dat de rente bij het jaar (of een kortere termijn) moet worden betaald."¹²

Ook de Voorzieningenrechter te Haarlem doorziet de materie: "In het onderhavige geval is [eisers] veroordeeld tot betaling van een kredietvergoeding ad 1.142 % per maand. Dit betreft een betaling per tijdseenheid niet langer dan een jaar, zodat de verjaringstermijn ex artikel 3:324 lid 3 BW van toepassing is. De ratio van de verkorting van de verjaringstermijn voor periodieke betalingen is dat de wetgever bevreesd was dat, met name indien het om geldsommen gaat, deze bij niet-betaling tot onredelijke hoogte kunnen oplopen. Dat is precies de situatie die zich hier voordoet."¹³ Het oordeel is niet verrassend: deze contractuele rente verjaart na 5 jaar.

Groep B: authentieke akten waarbij het recht van hypotheek is gevestigd

Zolang de verbintenis nog aan het hypotheekrecht is vastgeklonken, is de verjaringstermijn van 20 jaar ook van toepassing op de uit hoofde van die verbintenis verschuldigde rente. Dat wordt niet anders nu artikel 3:308 BW bepaalt dat op rente van geldsommen een verjaringstermijn van 5 jaar van toepassing is. Ook hier geldt dat aloude adagium 'lex specialis derogat legi generali' – een bijzondere regel (art. 3:323 lid 3 BW) gaat voor een algemene regel (3:308 BW). Eerst nadat het hypotheekrecht is vervallen, bijvoorbeeld door executieverkoop van het bezwaarde registergoed, komt de korte verjaring ex artikel 3:308 BW in beeld.

Groep C: overige authentieke akten (waarbij geen recht van hypotheek is gevestigd) en

Groep D: andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken

De termijn van 5 jaar is niet alleen van toepassing op de hoofdvordering, maar evenzo op de verschuldigde contractuele of wettelijke rente. Dit vloeit voort uit artikel 3:308 BW voor wat betreft de contractuele rente. Op de wettelijke rente is ook artikel 3:312 BW van toepassing, omdat uit deze bepaling volgt dat een bijkomende vordering niet later verjaart dan de hoofdvordering.

III. BIJKOMENDE VORDERINGEN – PROCESKOSTEN

Groep A: vonnissen en beschikkingen

De in de rechterlijke uitspraak genoemde veroordeling tot betaling van de proceskosten kent hetzelfde regime als de rente van groep A. De proceskosten worden namelijk niet bij het jaar of korter betaald, zodat artikel 3:324 lid 3 BW buitenspel wordt gezet. Daarentegen voorkomt artikel 3:324 lid 4 BW dat op die bijkomende veroordeling een langere termijn van toepassing is dan op de hoofdveroordeling. Ergo: verjaart de hoofdveroordeling na 20 jaar, zo ook de proceskosten. Bedraagt de termijn voor de hoofdveroordeling 5 jaar, dan zijn de proceskosten hetzelfde lot beschoren.

IV. BIJKOMENDE VORDERINGEN – BETEKENING-EN EXECUTIEKOSTEN

Groep A: vonnissen en beschikkingen

Een rechterlijke uitspraak wordt veelal betekend en zonodig verder geëxecuteerd. Deze betekening- en executiekosten worden echter niet genoemd in artikel 3:324 BW, zodat elders in de wet een aanknopingspunt moet worden gevonden. Wederom is hierbij de aard van de vordering bepalend. Betekening- en executiekosten worden gemaakt omdat de veroordeelde partij geen of onvoldoende gevolg geeft aan de rechterlijke uitspraak. Zo bezien zijn het dus kosten die voortvloeien uit wanprestatie. Het niet-nakomen van een rechterlijke beslissing moet immers worden gezien als een – ultieme – tekortkoming in de nakoming van een verbintenis. In dit geval een door de rechter opgelegde verbintenis tussen partijen. Daarnaast is het niet-nakomen van een rechterlijke uitspraak een onrechtmatige daad, want “een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt”. In beide gevallen betreft het dus kosten van een redelijke maatregel, die erop gericht is de negatieve gevolgen van de niet-nakoming c.q. onrechtmatige daad weg te nemen.¹⁴

Lindenbergh stelt dat de schade aan een vorderingsrecht in het algemeen zal moeten worden gesteld op het nadelige verschil tussen het bedrag dat de benadeelde zonder de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, ontvangen zou hebben en het bedrag dat hij in feite ontvangt.¹⁵ Uit het bovenstaande leid ik af dat betekening- en executiekosten dus een vorm van schadevergoeding zijn. Daaruit volgt dat aangehaakt moet worden bij artikel 3:310 BW, namelijk een rechtsvordering tot vergoeding

van schade. Blijkens Koopmann bestrijkt dit artikel ondermeer rechtsvorderingen tot schadevergoeding die voortkomen uit wanprestatie en onrechtmatige daad.¹⁶ Het laatstgenoemde artikel bepaalt dat deze kosten een verjaringstermijn van 5 jaar kennen.

Een andere benadering – maar met dezelfde uitkomst – is ook mogelijk. Voorop staat dat betekening- en executiekosten niet voortvloeien uit een overeenkomst. Er is namelijk geen aanbod en aanvaarding tussen partijen. Daardoor vallen de artikelen 3:307 lid 1 BW en 3:311 BW af. Ook artikel 3:308 BW moet het onderspit delven, nu deze kosten niet bij het jaar of korter zijn verschuldigd. Hetzelfde geldt voor artikel 3:309 BW, want dat ziet slechts op onverschuldigde betaling. Er blijven dan twee opties over: de artikelen 3:306 en 3:310 BW. Volgens Koopmann is artikel 3:306 BW een restbepaling en komt deze eerst aan bod als er geen bijzondere bepaling van toepassing is.¹⁷ Daardoor komen we weer terug bij artikel 3:310 BW, omdat deze bepaling meer aanknopingspunten biedt dan artikel 3:306 BW. Dat daardoor de termijn van 20 jaar van artikel 3:306 BW wordt verkort tot 5 jaar ex artikel 3:310 BW is een bijkomend ongemak. Anderzijds moet worden bedacht dat op de voet van artikel 6:44 BW alle betalingen van de schuldenaar eerst in mindering strekken op – ook – deze kosten. Zo bezien zal de korte verjaringstermijn in de praktijk geen problemen hoeven op te leveren. Overigens kan ook de verjaring van deze kosten worden gestuit, waarover later meer.

Groep B: authentieke akten waarbij het recht van hypotheek is gevestigd

Bij deze groep is de verjaringstermijn voor betekening- en executiekosten 20 jaar. Weliswaar bepaalt artikel 3:307 lid 1 BW dat op een “rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of een doen” de termijn van 5 jaar van toepassing is, maar wederom gaat de bijzondere regel van artikel 3:323 lid 3 BW voor. Deze kosten vloeien immers rechtstreeks voort uit de verbintenis en het daaraan vastgeklonken hypotheekrecht. Verschiet de vordering echter van kleur door het teniet gaan van het hypotheekrecht, dan zal de termijn van 5 jaar ex artikel 3:307 lid 1 BW van toepassing zijn.

Groep C: overige authentieke akten (waarbij geen recht van hypotheek is gevestigd) en

Groep D: andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken

De eerdergenoemde termijn van 5 jaar van artikel 3:307 lid 1 BW en/of artikel 3:310 BW is niet alleen van toepassing op de hoofdvordering, maar evenzo op de betekening- en executiekosten.

GROSSE

Opvallend is dat het woord ‘grosse’ nergens wordt genoemd in de verjaringsartikelen in het BW. Een grosse is namelijk alleen relevant voor de executie, maar niet voor de bepaling van de juiste verjaringstermijn. Zo bezien zijn opmerkingen als ‘een grosse kan 20 jaar worden geëxecuteerd’ dan ook simpelweg fout. Het gaat namelijk niet om de verschijningsvorm (het uiterlijk), maar om de onderliggende rechtsvordering (de inhoud). Evenzo is het

onjuist en ook getuigend van verminderd inzicht om in exploten te melden dat men acteert uit kracht van 'de in executoriale vorm uitgegeven grosse van'. Dat is zo iets als witte sneeuw, groen gras en natte regen. Alsof er ook grossen bestaan die niet in executoriale vorm zijn uitgegeven.

Ik blijf nog even preken. Het is ook incorrect om in exploten te melden dat de 'grosse van een dwangbevel' wordt betekend of geëxecuteerd. Zowel dogmatisch als feitelijk is dat onmogelijk. Zo schrijft P. Weiland: "Grosse, gros, (regtsg.) het eerste afschrift, dat van een oorspronkelijk stuk gemaakt wordt, grosse, genoemd, omdat men, iets afschrijvende, doorgaans groot schrijft, in tegenoverstelling van het woord minute, minuut, of eerste opstel, dat met kleinere letteren geschreven wordt."¹⁸ Verder schrijft A. Pitlo: "Het stuk, dat de ambtenaar onder zich hield, schreef deze met een kleine letter; het stuk, dat hij aan partijen uitgaf, met een groote letter. Dit is de oorsprong van de woorden minuut en grosse."¹⁹ Dogmatisch gezien kan er dus alleen een grosse zijn als er ook een minuut is. Zonder minuut geen grosse.

Het dwangbevel – van oorsprong een fiscaal instrument uit 1845 en afgeleid van het Franse recht – geeft aan degene die het uitvoerd het recht van parate executie, dus om zonder rechterlijke tussenkomst de goederen van de schuldenaar aan te tasten. Zie in dit kader ook Adriani: "...wordt het dwangbevel, dit is de titel..." en verderop "Het uitgangspunt hierbij is dat in een rechtsstaat voor de verwezenlijking van een recht met behulp van dwangmiddelen als regel een vonnis of authentieke akte, een titel vereist is. Ter vermijding nu van de omslachtige tijdrovende procedure van het verkrijgen van een rechterlijk vonnis is in genoemd artikel 14 Invorderingswet aan het dwangbevel het recht van parate executie toegekend dat wil zeggen – volgens de bewoording van dit artikel – het recht om de roerende en onroerende goederen van de schuldenaar zonder vonnis aan te tasten of hem zonder vonnis bij lijfswang tot betaling te dwingen."²⁰

De toelichting op de Invorderingswet 1990 schrijft: "In de literatuur is wel opgemerkt dat voor de executie van een dwangbevel een grosse is vereist. Men meent dit af te kunnen leiden uit de redactie van artikel 430 Rv. Het lijkt echter veeleer aannemelijk dat artikel 430 Rv op dit punt onzorgvuldig is geredigeerd, in die zin dat tussen 'alsmede' en 'andere' ten onrechte het woord 'van' is opgenomen. Immers, uit de wet van 25 oktober 1989, Stb. 1989, 491, Kamerstukken II 1984/85, 19 077, nr. 3, blz. 49 en 50, kan worden afgeleid dat is bedoeld het dwangbevel zelf te betekenen."²¹

Ten slotte lees ik in de Parlementaire Geschiedenis dat artikel 430 lid 1 Rv aanvankelijk alleen betrekking had op vonnissen, beschikkingen en akten. Blijkens de MvA II Inv. zijn de woorden: "alsmede van andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken" toegevoegd in verband met de "vele bepalingen in bijzondere wetten betreffende bevelschriften e.d. die een executoriale titel opleveren, en waarbij thans, ten einde de uitvoerbaarheid daarvan krachtens het onderhavige wetboek afdoende te regelen,

Overzicht Soort titel	verjarings- termijn	rechtsgrond
Groep A		
hoofdsom (niet-periodiek)	20 jaar	3:324 lid 1 BW
wettelijke rente	20 jaar	3:324 lid 1 j 6:119 lid 1 BW
contractuele rente	5 jaar	3:324 lid 3 BW
proceskosten	20 jaar	3:324 lid 1 BW
betekening- en executiekosten	5 jaar	3:310 lid 1 BW
hoofdsom (periodiek)	5 jaar	3:324 lid 3 BW
wettelijke rente	5 jaar	3:324 lid 4 BW
contractuele rente	5 jaar	3:324 lid 3 BW
proceskosten	5 jaar	3:324 lid 4 BW
betekening- en executiekosten	5 jaar	3:310 lid 1 BW
Groep B		
hoofdsom	20 jaar	3:323 lid 3 BW
wettelijke rente	20 jaar	3:323 lid 3 BW
contractuele rente	20 jaar	3:323 lid 3 BW
betekening- en executiekosten	20 jaar	3:323 lid 3 BW
hoofdsom (na vervallen van hypotheekrecht)	5 jaar	3:307 lid 1 BW
wettelijke rente	5 jaar	3:308 j 3:312 BW
contractuele rente	5 jaar	3:308 j 3:312 BW
betekening- en executiekosten	5 jaar	3:307 lid 1 j 3:310 lid 1 BW
Groep C		
hoofdsom	5 jaar	3:307 lid 1 BW
wettelijke rente	5 jaar	3:307 lid 1 j 3:312
BW		
contractuele rente	5 jaar	3:308 j 3:312 BW
betekening- en executiekosten	5 jaar	3:307 lid 1 j 3:310
lid 1 BW		
Groep D		
hoofdsom	5 jaar*	3:307 lid 1 j 3:310 lid 1 BW*
wettelijke rente	5 jaar*	3:307 lid 1 j 3:312 BW*
contractuele rente	5 jaar*	3:308 j 3:312 BW*
betekening- en executiekosten	5 jaar*	3:307 lid 1 j 3:310 lid 1 BW*

* tenzij er een specifieke regeling bestaat

vrij gecompliceerde verwijzingen daarnaar plegen voor te komen, die soms desondanks niet volledig zijn. De onderhavige toevoeging heeft tot gevolg dat in dergelijke gevallen kan worden volstaan met de bepaling dat het bevelschrift een executoriale titel in de zin van dit wetboek oplevert."²² Hieruit blijkt wederom dat deze restbepaling vrijwel volledig is toegespitst op bevelschriften

(die worden twee keer genoemd) en niet op dwangbevelen (die worden namelijk helemaal niet genoemd).

Ook feitelijk kan een dwangbevel geen grosse hebben of zijn. Bij andere executoriala titels zien we dat de tekst (van de minuut) wordt afgesloten met de datering en ondertekening. Na dat tekstblok volgt dan de vermelding 'voor grosse uitgegeven', vrijwel altijd met dagtekening en ondertekening van de griffier of notaris. Hieruit blijkt dat er dus een minuut is en dat daarvan een grosse wordt verstrekt. Daarentegen wordt het tekstblok van een dwangbevel niet eerst afgesloten. Nee, het is een doorlopende tekst die eindigt met de datering en ondertekening door de functionaris die – namens de instantie – gerechtigd is een dwangbevel uit te vaardigen. Op dat dwangbevel staat ook nergens 'voor grosse uitgegeven'. Feitelijk is het dus onmogelijk dat u een grosse van een dwangbevel in handen heeft, laat staan dat u dat stuk kunt betekenen of executeren. Zo bezien zijn alle exploitanten en beslagen die stellen dat er een grosse van een dwangbevel wordt betekend en dat er uit kracht van de grosse van een dwangbevel beslag gelegd is in de grond der zaak niet anders dan valsheid in geschrift, ja zelfs valsheid in een authentieke akte en dat begaan door een openbaar ambtenaar.

STUITING

Na deze zijstap kom ik weer terug bij de verjaring. Zou menig schuldeiser na het lezen van het voorgaande de moed in de schoenen zinken, gelukkig is daar het fenomeen van de stuiting. Door stuiting wordt verjaring van de rechtsvordering voorkomen en begint een nieuwe verjaringstermijn te lopen. Volgens HR 25 januari 2002 is een stuitingshandeling een voldoende duidelijke waarschuwing aan de schuldenaar dat hij er rekening mee moet houden dat hij de beschikking houdt over zijn gegevens en bewijsmateriaal, omdat hij zich tegen een dan mogelijkterwijs alsnog door de schuldeiser ingestelde vordering behoorlijk kan verweren. In deze uitspraak wordt weer verwezen naar HR 14 februari 1997, NJ 1997, 144 en HR 1 december 2000, NJ 2001, 46.²³ Het gaat er ook niet om of een vordering op de schuldenaar is verkregen, maar of die – vaststaande – vordering is behouden. De kerngedachte achter een stuitingshandeling is dus steeds een voldoende duidelijke schriftelijke actie van de schuldeiser naar de schuldenaar toe, waaruit blijkt dat de schuldeiser nog immer zijn recht op nakoming van de rechtsvordering voorbehoudt.

Groep A: vonnissen en beschikkingen en

Groep B: authentieke akten waarbij het recht van hypotheek is gevestigd

Voor de groepen A en B bestaat een afzonderlijke regeling betreffende stuiting, namelijk artikel 3:325 juncto 3:323 lid 3 BW. Volgens deze bepaling kan de verjaring worden gestuit door betekening van de uitspraak of schriftelijke aanmaning, erkenning van de in de uitspraak vastgestelde verplichting en voorts iedere daad van tenuitvoerlegging, mits daarvan binnen de door de wet voorgeschreven tijd of, bij gebreke van zodanig voorschrift, met bekwame spoed mededeling aan de wederpartij wordt gedaan. In al deze gevallen komt de eerdergenoemde kerngedachte weer om de hoek kijken. Dit betekent dat een executoriala derdenbe-

slag de verjaring jegens de geëxecuteerde slechts zal stuiten, indien het overeenkomstig de wettelijke voorschriften binnen 8 dagen nadien aan hem is betekend. Als tijdstip van stuiting geldt dan de dag van het leggen van het beslag.²⁴

Er zijn echter ook gevallen waarin de wet niet een zodanige termijn voorschrijft. Denk bijvoorbeeld aan een veroordeling tot het verrichten van een bepaalde prestatie met toekenning aan degene die de veroordeling verkreeg van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging over te gaan overeenkomstig de artikelen 3:297, 3:299 en 3:300 BW. Van die executiemaatregelen krijgt de geëxecuteerde niet steeds kennis. De verjaring wordt dan ingevolge artikel 3:325 BW gestuit vanaf iedere daad van tenuitvoerlegging, mits daarvan met bekwame spoed mededeling aan de andere partij wordt gedaan. Door te bepalen dat met bekwame spoed van de daad van tenuitvoerlegging mededeling moet worden gedaan, is rekening gehouden met de behoefte van degene die overweegt de verjaring te stuiten aan enig beraad of onderzoek. Een concrete termijn is door de wetgever niet wenselijk geacht, omdat het om zeer verschillende gevallen kan gaan, die moeilijk vergelijkbaar zijn.²⁵

Hoewel erkenning van de verplichting de verjaring stuit, blijft dit verschijnsel een hachelijke zaak. Zelfs als de schuldenaar in een schriftelijke verklaring de schuld erkent, is het goed mogelijk dat in een later stadium die verklaring wordt betwist of herroepen met een beroep op misbruik van omstandigheden of wellicht dwaling. Ik mocht helaas zelf het genoegen smaken dat een betalingsregeling die aanvankelijk al 35 maanden achtereen trouw werd nagekomen door het Gerechtshof te Den Haag niet als een erkenning van de vordering werd gezien. Door haar 'onervarenheid' was de schuldenaar zo "onder de indruk van de aanmaningen tijdens de deurwaarder" dat zij maar een betalingsregeling had getroffen. Uiteraard was het nimmer de bedoeling de schuld te erkennen. In reconventie werden de reeds betaalde bedragen als onverschuldigd betaald teruggevorderd en – u raadt het al – die vordering werd ook toegewezen. Het is dus verstandig niet zo snel voor dit anker te gaan liggen.

Volgens artikel 3:325 lid 1 juncto 3:319 lid 2 BW wordt door stuiting de verjaring verlengd met 5 jaar. Als vervolgens binnen die 5 jaar weer wordt gestuit, vindt er wederom verlenging plaats met 5 jaar. Mits steeds tijdig gestuit kan een executoriala titel derhalve tot in het oneindige worden geëxecuteerd. Dit regime geldt ook voor de bijkomende veroordelingen.

Groep C: overige authentieke akten (waarbij geen recht van hypotheek is gevestigd) en

Groep D: andere bij de wet als executoriala titel aangewezen stukken

Voor deze titels moeten we te rade bij artikel 3:317 lid 1 BW. Volgens dit artikel wordt de verjaring gestuit door een schriftelijke aanmaning of door een schriftelijke mededeling waarin de schuldeiser zich ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt. Hoewel in theorie een schriftelijke aanmaning volstaat, is het wijsheid om toch maar een stuitingsexploot aan de schul-

denaar te laten betekenen – ik preek nu weer voor de eigen parochie. In dit verband wijs ik nog maar eens op de verzending- en ontvangsttheorie zoals we die vinden in artikel 3:37 BW en de bewijskracht van een stuitingsexploot als omschreven in de artikelen 156 en 157 Rv. Ook hier kan de verjaring op de voet van artikel 3:317 lid 1 juncto 3:319 lid 2 BW tot in het oneindige worden gestuit. Door die stuiting gaat dan weer een nieuwe verjaringstermijn van vijf jaar lopen.

In de dagelijkse executiepraktijk kan de verjaring de schuldeiser nog wel eens parten spelen. Stel: er is executoriaal derdenbeslag gelegd, gevolgd door jarenlange inhouding en afdracht door de derde. Is het incasseren van die inhoudingen een stuitingshandeling? Nee. Weliswaar is het moeilijk vol te houden dat de schuldenaar niet op de hoogte is van de vordering – de inhoudingen staan immers op de loon- of uitkeringsspecificaties van de schuldenaar – maar een dergelijke inhouding is zeker geen daad van tenuitvoerlegging of een mededeling van de schuldeiser aan de schuldenaar. Die daad van tenuitvoerlegging is er ooit wel geweest – het beslag en de overbetekening daarvan –, maar het periodiek incasseren en verdelen van afdrachten voldoet niet bepaald aan de kerngedachte dat het draait om een mededeling van de schuldeiser aan de schuldenaar. In de praktijk wordt er veelal actief gehandeld richting de derde met bijvoorbeeld de vraag waarom de periodieke afdrachten zijn gestopt, maar de schuldenaar hoort soms jaren niets van de beslagleggende deurwaarder. Vooral bij langlopende executiedossiers is het dus zaak steeds tijdig de verjaring te stuiten, ook al ontvangt u al jaren trouwe afdrachten van de derde. Deze materie is vooral van belang bij executie van verbeurde dwangsommen. Gelet op de korte verjaringstermijn ex artikel 611g Rv is bij beslaglegging het advies dat ten minste eens in de 6 maanden de verjaring moet worden gestuit, ook als er al een (derden)beslag voor reeds verbeurde dwangsommen 'loopt'. Dat de te incasseren vordering door de kosten van die stuitingsexploten hoger wordt, is een niet te vermijden ongemak.

CONCLUSIE

De regels met betrekking tot de verjaring van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van executoriale titels zijn complex en niet altijd even logisch opgebouwd. De verjaringstermijnen variëren en zijn steeds afhankelijk van de onderliggende rechtsgrond. Het is zaak om steeds eerst te bepalen wat de aard van de rechtsvordering is alvorens over te gaan tot de vaststelling van de juiste termijn. Met name in het executietraject is het van belang om steeds tijdig de verjaring te stuiten, met name als het dwangsommen betreft.

1. Hoge Raad, 10 april 1992, nr. 14543, NJ 1992, 460.
2. M.W.E. Koopmann, art. 323, aant. 3, in: *Vermogenrecht (Groene Serie)*. Zij verwijst op haar beurt naar *Asser-Hartkamp I: Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht*, Verbintenissenrecht, I, De verbintenis in het algemeen, bewerkt door A.S. Hartkamp, nr. 669.
3. Asser-Hartkamp I (a.w.), nr. 674.
4. Ik verwijs hier korthedshalve naar Koopmann (a.w.) art. 310, aant. 2.
5. Pres. Rb. Amsterdam, 27 april 1995, rolNr. KG 95/799SB, KG 1995, 218.
6. A.I.M. van Mierlo, art. 430, aant. 24, *Burgerlijke Rechtsvordering (Groene Serie)*.
7. Gerechtshof Amsterdam, 28 december 1995, rolNr. 540/95 KG, KG 1996, 330.
8. LJN: BA9020, Gerechtshof Arnhem, 2006/406.
9. Burgerlijke Rechtsvordering (a.w.), art. 430, aant. 5.
10. LJN: BA2467, Gerechtshof 's-Hertogenbosch, C0501432.
11. LJN: AY7256, Voorzieningenrechter Rechtbank Assen, 58079 / KG ZA 06-160.
12. LJN: BC1424, Gerechtshof Amsterdam, 557/06 KG.
13. LJN: BG6706, Rechtbank Haarlem, 150463 / KG ZA 08-558.
14. J.M. Barendrecht, 'Schadeberekening en herstel van de schade', *WPNR* 1985, 5764, p. 28 e.v.
15. S.D. Lindenbergh, art. 96, Vermogensschade, aantek. 125, in: *Schadevergoeding (Groene Serie)*.
16. Koopmann (a.w.), art. 310, aant. 2.
17. Koopmann (a.w.), art. 306, aant. 1, die op haar beurt verwijst naar Parl. gesch. Inv., blz. 1409.
18. P. Weiland, *Kunstwoordenboek, of Verklaring van allerhande vreemde woorden, benamingen, gezegden en spreekwijzen, die, uit verscheidene talen ontleend, in de samenleving en in geschriften, betreffende alle vakken van kunsten, wetenschappen en geleerdheid, voorkomen*, Rotterdam, Bolle, 1858 (1e druk 1824).
19. A. Pitlo, *De zeventiende en achttiende eeuwse notarisboeken en wat zij ons omtrent ons oude notariaat leren*, Haarlem 1948.
20. P.J.A. Adriani, *Het Belastingrecht II*, blz. 392, meer speciaal het commentaar op artikel 14 van de wet van 22 mei 1845, S. no. 22, op de invordering van 's rijks directe belastingen (Invorderingswet).
21. *Fiscale encyclopedie De Vakstudie*, Invorderingswet 1990, art. 12, aant. 4.
22. Parl. Gesch. Wijziging Rv. e.a.w. (Inv. 3,5 en 6), blz. 88.
23. LJN: AD6085, Hoge Raad, C00/081HR
24. Parl. Gesch. Boek 3, blz. 945.
25. Parl. Gesch. Boek 3, blz. 162 en blz. 943 en 944.

Oud recht in een Surinaams jasje

Op verzoek van de Stichting Juridische Samenwerking Suriname Nederland verbleef Ton Jongbloed afgelopen februari twee weken in Paramaribo om cursussen te geven aan notarissen en medewerkers uit het bankwezen. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om ter plekke een aantal deurwaarders te spreken. Over slecht begaanbare wegen, ontbrekende huisnummers en andere uitdagingen in een land waar niet veel verborgen blijft.

Het is nog vroeg als ik in het centrum van de stad (300.000 inwoners) deurwaarder Hieralal en zijn twee collega's Hew A Kee en Sitaram bezoek. Op de twee gerechtsdeurwaarders in het kanton in Nickerie na hebben alle 21 gerechtsdeurwaarders in Suriname hun standplaats in Paramaribo. Hoewel onder dit gezelschap slechts twee vrouwelijke collega's mogen worden geteld, blijkt daaruit toch dat ook in Suriname deurwaarders het niet van hun fysieke kracht, maar hun overtuigingskracht en juridische kennis moeten hebben.

Dat is dan ook ongeveer de enige overeenkomst met de gerechtsdeurwaarderpraktijk in Nederland, want verder lijkt het alsof de tijd hier stil gestaan heeft.

Deurwaarders doen nog dienst ter zitting. Daarvoor ontvangen ze elf SRD (Surinaamse dollars, een bedrag tussen de twee en drie euro) per maand, een bedrag dat zelfs de benzinekosten nog niet dekt. In feite is dit werk dat pro deo wordt uitgevoerd.

Verder is er geen specifieke beroeps-

opleiding: wie gerechtsdeurwaarder wil worden werkt eerst een periode op een advocaten- of notariskantoor of op de griffie van het gerecht. Daarna volgt een functie als assistent op een deurwaarderskantoor om ervaring op te doen. Dat duurt doorgaans meerdere jaren, als gevolg waarvan de minimumleeftijd van 21 jaar voor benoeming in praktijk geen problemen oplevert. Een pensioengerechtigde leeftijd is overigens nergens vastgelegd.

Ook het fenomeen 'toegevoegd kandidaat' is in Suriname onbekend. De kantoren zijn dan ook klein: behalve de deurwaarder en zijn assistent is er slechts een beperkte administratieve ondersteuning.

Wel is voor benoeming van groot belang dat de deurwaarder in spe van onbesproken gedrag is. Als in de beroepspraktijk ethische aspecten in het gedrang mochten komen, volgt een gesprek met de tuchtrechter: het Gerechtshof. Dat kan uitdraaien op een schorsing of berisping. Gelukkig blijkt dat zeer weinig voor te komen – mijn gesprekspartners konden zich slechts twee tuchtzaken uit het verleden herinneren.

NIET LICHT

Procedures worden gestart met een verzoekschrift dat, als de zittingsdatum is bepaald, door de deurwaarder wordt betekend. Net als in Nederland houdt de deurwaarder zich niet met het verdere verloop van de procedure bezig, maar komt hij pas met de te betekenen uitspraak weer in beeld. Daarnaast oefent de deurwaarder zijn kerntaak uit: hij is specialist op het gebied van beslagen. Opmerkelijk daarbij is dat Surinaamse deurwaarders zich niet met beslag op registergoederen en vliegtuigen bezighouden. Ook worden de nodige oproepingen en betekeningen gedaan (zoals voor echtscheidingen en rogatoire commissies: ongeveer een derde van de bevolking woont in Nederland) en worden 'desbewustheids'-exploten betekend om de verjaring te stuiten.

Opvallend was hoeveel liefde voor het vak Hieralal, Hew A Kee en Sitaram uitspraalden – zeker gezien het feit dat je met deze betrekking in Suriname weliswaar in je levensonderhoud kunt voorzien, maar er bepaald niet rijk van wordt (denk aan de uitroepvergoeding van elf SRD). Daarbij is het werk bepaald niet licht. Exploten mogen worden gedaan vanaf zes uur 's morgens tot zes uur 's avonds. Soms houdt dat in dat er in alle vroegte diverse uren moet worden gereden over slecht begaanbare, niet geasfalteerde wegen voor een vergoeding die daar niet of nauwelijks tegen opweegt. Jaren geleden is door de gezamenlijke deurwaarders een tarief voor hun ambtshandelingen afgesproken, maar indexatie in verband met de inflatie heeft nauwelijks plaats gehad.

Een ander groot probleem vormen de vele verhuizingen binnen Suriname: er is geen effectieve verplichting om verhuizingen te melden en een elektronische toegang tot de bevolkingsboekhouding zoals in Nederland is al helemaal onbekend. Er moet in 10 à 15 % van de gevallen navraag worden gedaan, om te beginnen bij de nieuwe bewoners. Hier komen de sociale vaardigheden van de Surinaamse deurwaarders optimaal tot hun recht, want via via komt men de betrokkene in de regel wel weer op het

spoor. Sommigen zijn na een ontruiming weer bij de ouders ingetrokken en Suriname is met een half miljoen inwoners een overzichtelijk land waarin niet veel verborgen blijft. Vooral Hew A Kee blinkt hierin uit: hij is een goed voetballer geweest die de nationale kleuren

'DEURWAARDER ZIJN IN SURINAME IS EEN BEHOORLIJK ARBEIDSINTENSIEVE AANGELEGENHEID EN NIET ZONDER GEVAAR'

heeft verdedigd. De meeste Surinamers kennen hem en hij heeft een uitgebreid netwerk. Hij vertelt dat hij soms via het energiebedrijf te horen krijgt 'bij welke elektriciteitsmast iemand woont'. Waarvan acte.

RECHTSHULPVERLENERS

Daarmee is direct een ander probleem aangeduid: de beperkte adressering. Niet alle wegen hebben straatnamen en huisnummers zijn er buiten Paramaribo soms niet. Ook kent men de betekening ex artikel 47 Rv niet: een deurwaarder moet herhaaldelijk proberen een gedaagde te bereiken en betekening in persoon is uitgangspunt. Pas in laatste instantie komt het afgeven van het exploit aan de Procureur-Generaal aan de orde.

Al met al is deurwaarder zijn in Suriname dus een behoorlijk arbeidsintensieve aangelegenheid – en daarbij niet altijd zonder gevaar. Soms moet zelfs een beroep worden gedaan op de politie of zelfs het leger. Bij oude plantages is de eigendom doorgaans niet verdeeld, wat in geval van beslaglegging inhoudt dat verschillende rechthebbenden uit één familie zich ermee gaan bemoeien. Tegen zo'n overmacht is de deurwaarder natuurlijk niet opgewassen. Overigens zien de deurwaarders zichzelf toch in de eerste plaats als rechtshulpverleners die bij hun betekening uitleggen wat het exploit inhoudt, welke marge er nog is en welke oplossingen nog mogelijk zijn. Uiteraard hebben de Surinaamse deurwaarders wensen. Dat de bezoldiging

beter kan is al gebleken. Graag zouden zij ook een opleiding speciaal voor gerechtsdeurwaarders zien, met een stageperiode van één jaar. Ook zouden ze meer aan permanente educatie willen doen, en dit alles bij voorkeur op een wettelijke basis. Maar wetgeving

duurt ook in Suriname lang, zodat niet alle wensen op korte termijn in vervulling zullen gaan. Voor de permanente educatie ligt dat anders: als de KBvG en de Stichting Juridische Samenwerking Suriname Nederland de handen ineen slaan moet dit te verwezenlijken zijn. Een begin is al gemaakt: de Surinaamse gerechtsdeurwaarders kunnen inmiddels gebruik maken van de ruime bibliotheek van de Stichting, die ook Nederlandse boeken en tijdschriften bevat.

Opzoek
Oponderwerp
OpMaat

Ontvang de meest recente informatie op het gebied van personen- en familierecht. Direct.

Steeds meer professionals binnen het personen- en familierecht ontdekken de voordelen van OpMaat. Dit online portal biedt 24 uur per dag toegang tot een uitgebreide, overzichtelijke en actuele juridische database. Met het pakket **OpMaat_Personen- en familierecht** blijft u altijd en overal op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het personen- en familierecht. U zoekt in alle belangrijke juridische bronnen. Alle nieuws, wet- en regelgeving, Officiële Publicaties en jurisprudentie uit o.a. «JPF» en *Rechtspraak.nl* zijn onderling gekoppeld. Via een automatische e-mailattending wordt u dagelijks, drie keer per week of wekelijks op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen.

Neem nu een proefabonnement en ervaar 2 maanden gratis het gemak van **OpMaat_Personen- en familierecht** via het online bestelformulier www.sdu.nl/actie/5141OM807. Kijk voor meer informatie op: www.sneltotdekern.nl

OpMaat_

SNEL TOT DE KERN VAN DE ZAAK

Sdu UITGEVERS